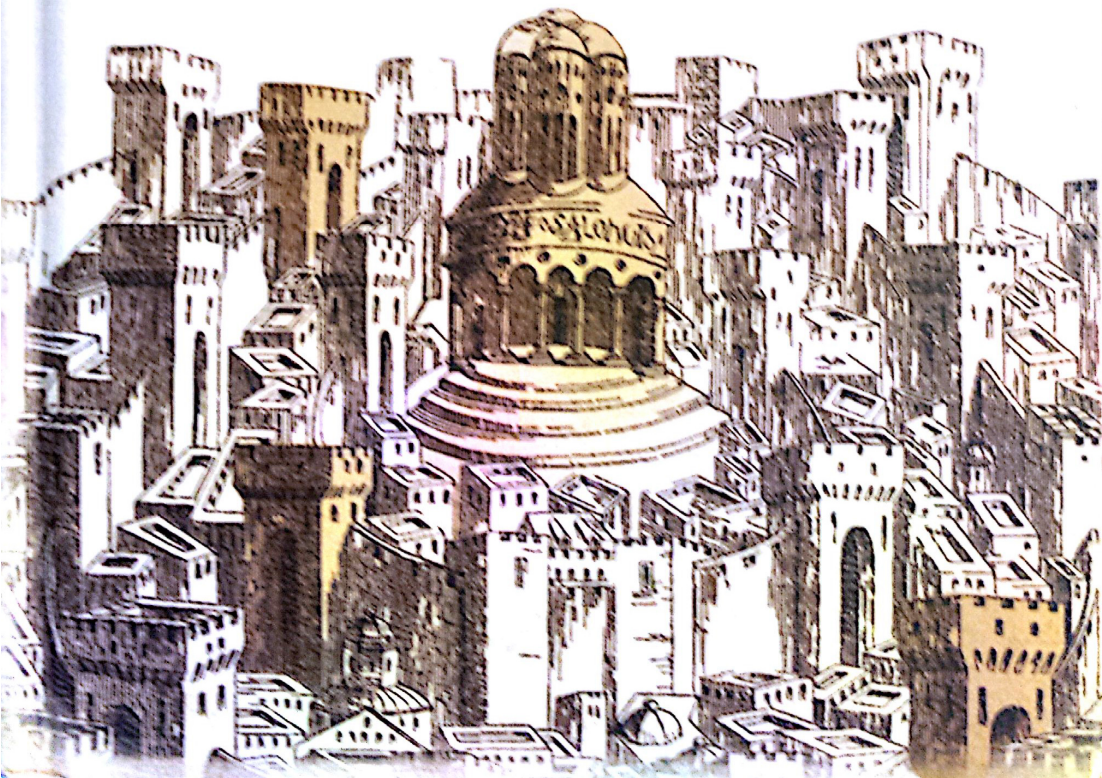

PAULO
KOELJO

Rukopis
otkriven u Akri

Naslov originala

Paulo Coelho

MANUSCRITO ENCONTRADO EM Acom.

Copyright © 2012 by Paulo Coelho

This edition was published by arrangement with sam
Jordi Asociados Agencia Literaria S.L.U., Barcelona
Spain

All rights reserved.

www.paulocoelhoblog.com

Translation copyright © 2013 za srpsko izdanje,
LAGUNA

Kćeri jerusalimske, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom.

*Jevandjelje po Luki, 23:28**

Predgovor i pozdrav

U decembru 1945. godine, dva brata koja su tražila mesto da se odmore pronašla su urnu prepunu papirusa u nekoj pećini u oblasti Hamra Dom, u Gornjem Egiptu. Umesto da obaveste lokalne vlasti - kako zakon nalaže - odlučili su da ih malo-pomalo rasprodaju na tržištu antikviteta, izbegavši tako pažnju vlasti. Majka tih momaka, bojeći se uticaja „loših energija“, spalila je nekoliko novootkrivenih papirusa.

Sledeće godine, iz razloga koje istorija nije zabeležila, braća su se posvađala. Pripisavši taj događaj „lošoj energiji“, majka je predala rukopise nekom svešteniku, a on je jedan od njih prodao Koptskom muzeju u Kairu. Tamo su pergamenti dobili ime koje nose do dana današnjeg: Rukopisi iz Nag Hamadija (po gradu najbližem pećini gde su pronađeni). Jedan od muzejskih stručnjaka, istoričar religije Žan Dores, shvatio je značaj ovog otkrića i prvi put ga pomenuo u jednom članku iz 1948. godine.

Preostali pergamenti počeli su da se pojavljuju na crnom tržištu. Egipatska vlada je veoma brzo uvidela značaj ovog otkrića i pokušala da spreči iznošenje rukopisa iz zemlje. Ubrzo nakon revolucije 1952. godine, najveći deo dokumenata je predat Koptskom muzeju i proglašen nacionalnom baštinom. Samo je jedan dokument probio barijeru, pojavivši se u nekoj belgijskoj antikvarnici. Posle nekoliko bezuspešnih pokušaja prodaje u Njujorku i Parizu, konačno ga je

kupio Institut Karl Jung 1951. godine. Smrću slavnog psihoanalitičara, pergament, sada poznat pod imenom Kodeks Jung, vraćen je u Kairo, gde se danas čuva zajedno sa gotovo hiljadu i pet stotina stranica i fragmenata Rukopisa iz Nag Hamadija.

* * * * *

Pronađeni papirusi su grčki prevodi tekstova nastalih negde između kraja prvog veka hrišćanske ere i 180. godine posle Hrista, i deo su korpusa tekstova poznatih kao apokrifna Jevanđelja, budući da ne čine deo biblijskog kanona kakvim ga danas poznajemo. Zašto?

Godine 170. posle Hrista grupa episkopa sastala se da odluči koji će tekstovi postati deo Novog Zavešta. Kriterijum je bio jednostavan: trebalo je da sadrže sve ono što bi doprinelo borbi protiv jeresi i dogmat-skih podela onog doba. Izabrana su današnja jevanđelja, poslanice i sve što je bilo donekle u „skladu“ sa onim što su smatrali centralnom idejom hrišćanstva. Opis episkopskog sabora i lista prihvaćenih knjiga nalaze se u malo poznatom Muratorijevom kanonu. Ostale knjige, poput onih pronađenih u Nag Hamadiju, nisu prihvaćene budući da ili predstavljaju ženske tekstove (poput Jevanđelja Marije Magdalene), ili predstavljaju Isusa svesnog svoje božanske misije, što njegov prolazak kroz smrt čini manje strašnim i bolnim.

* * * * *

Godine 1974. engleski arheolog ser Volter Wilkinson otkrio je u blizini Nag Hamadvija drugi rukopis, ovaj put na tri jezika: arapskom, hebrejskom i latinskom. Poznajući zakone koji štite predmete pronađene u toj oblasti, poslao je tekst Odeljenju antikviteta Kairskog muzeja. Ubrzo je stigao odgovor: na svetu je postojalo najmanje sto pedeset pet kopija tog dokumenta (od kojih su tri pripadale muzeju) i sve su bile gotovo iste. Testovi ugljenikom G14 (korišćeni za određivanje starosti organskih materijala) Otkrili su da je pergament relativno nov - moguće da je bio napisan 1307. godine. Nije bilo teško pratiti njegovo poreklo sve do grada Akre, van egipatske teritorije. Stoga nije bilo nikakvih ograničenja za njegovo iznošenje iz Egipta, pa je ser Wilkinson dobio pismenu dozvolu egipatske vlade (Broj 1901 / 317/ IPP-75, sa datumom 23. novembar 1974) da ga odnese u Englesku.

* * * * *

Sina ser Voltera Vilkinsona upoznao sam na Božić 1982. godine u velškom gradu Portmedogu, u Velikoj Britaniji. Sećam se da je tom prilikom pomenuo rukopis koji je njegov otac pronašao, ali nijedan od nas dvojice nije pridavao mnogo značaja tome. Svih ovih godina održavali smo srdačne odnose, a imao sam prilike da ga susretnem barem još dva puta prilikom poseta njegovoj zemlji radi promocija svojih knjiga.

Dana 30. novembra 2011. godine dobio sam kopiju teksta koji je pomenuo prilikom našeg prvog susreta. Navešću ga u nastavku.

*Tako bih Voleo da počnem ove redove
rečima:*

*„Sada kada se moj život primakao
kraju, ostavljam za buduća pokolenja
sve ono što sam naučio putujući po licu
Zemlje. Neku im bude na korist.“*

Ali to, nažalost, nije istina. Imam tek dvadeset jednu godinu, roditelje koji su mi podarili ljubav i vaspitanje i ženu koju volim i koja mene voli - ali život će se potruditi da nas sutra rastavi, kada svako od nas treba da krene u potragu za svojim putem, svojom sudbinom ili svojim načinom da se suoči sa smrću.

Za moju porodicu danas je 14. jul 1099. godine. Za porodicu Jakova, mog prijatelja iz detinjstva sa kojim sam se igrao na ulicama ovog našeg Jerusali-
ma, godina je 4859. - on obožava da naglasi kako je jevrejska vera starija od moje. Za mnogopoštovanog Ibn al Atira, koji je celog života pokušavao da zapiše istoriju koja se sada završava, godina 492. primiće se kraju. Ne slažemo se oko datuma niti oko načina slavljenja Boga, ali u svemu drugome naš zajednički život je veoma skladan.

Pre nedelju dana su se sastale naše vodje: fran-
cuska vojska je beskrajno jača i bolje opremljena od naše. Svima nam je dat izbor: napustiti grad ili se boriti do smrti, jer ćemo, sasvim sigurno, biti pora-

ženi. Većina je odlučila da oстане.

Muslimani su trenutno okupljeni u džamiji Al Aksa Jevreji su odlučili da svoje vojnike okupe u

Davidovoj kuli, dok su hrišćani, rasuti po različitim kvartovima, bili zaduženi za odbranu južnog dela grada.

Van grada već možemo videti opsadne kule, sagrađene od dasaka brodovlja, rasturenog posebno za tu namenu. Po pomeranju neprijateljskih trupa, zaključili smo da će napasti sutradan ujutru - prolivajući krv u ime pape, „oslobađanja“ grada, „božje volje“.

Ove večeri, u predvorju u kojem je pre jednog milenijuma rimski namesnik Pontije Pilat predao Isusa razularenoj gomili, grupa muškaraca i žena svih životnih dobi sastala se sa jednim Grkom kojeg ovde svi znaju kao Kopt.

Kopt je neobičan tip. Još kao mlad je odlučio da napusti rodni grad Atinu u potrazi za novcem i avanturom. Na kraju je zakucao na vrata našeg grada gotovo mrtav od gladi; lepo je prihvaćen pa je malo-pomalo odustao od namere da nastavi svoje putovanje i odlučio da se nastani ovde.

Našao je posao u jednoj obučarskoj radnji i, poput Ibn al Atira, počeo da zapisuje za budućnost sve ono što bi video i čuo. Nije se priključio nijednoj religiji;

niti je iko pokušao da ga ubedi u to. Za njega, godina nije ni 1099, ni 4859, a ponajmanje 492. Kopt veruje samo u sadašnji trenutak i ono što zove Mojra - nepoznati bog, Božanska Energija, odgovorna za jedan jedini zakon koji ne može biti prekršen, inače bi svet nestao.

Pored Kopta stajali su patrijarsi tri jerusalimske religije. Tokom razgovora se nije pojavio niko iz vlasti - bili su zauzeti poslednjim pripremama za odbranu, za koju smo verovali daje potpuno beskorisna.

„Pre mnogo vekova jedan čovek je doveden i osuđen na ovom trgu“, počeo je Grk. „U ulici desno odavde, dok je hodao ka smrti, prošao je pored grupe žena. Videvši ih kako plaču, rekao im je: Ne plačite za mnom, plačite za Jerusalimom. Proricao je današnje događaje. Od sutra će se harmonija pretvoriti u nered. Žalost će zameniti radost. Mir će ustupiti mesto ratu, koji će se protegnuti na tako daleku budućnost da nećemo moći čak ni da sanjamo o njegovom kraju.“

Niko nije rekao ni reč, jer niko od nas nije znao šta zapravo radimo tamo. Hoćemo li morati da čujemo još jednu propoved o osvajačima koji sebe nazivaju „krstašima“?

Kopt je pomalo uživao u nemiru koji je zavladao među nama. Zatim je, nakon duge tišine, odlučio da objasni:

„Mogu da unište grad, ali ne mogu da unište sve ono čemu nas je on naučio. Zato to znanje ne sme doživeti istu sudbinu kao i naše zidine, kuće i ulice.

Ali kakvo je to znanje?"

Pošto niko nije odgovorio, nastavio je:

„To nije apsolutna istina o životu i smrti, već ono što nam pomaže da živimo i suočimo se sa svakodnevnim životnim izazovima. Nije u pitanju knjiška učenost, koja samo hrani beskorisne rasprave o prošlim ili budućim događajima, već mudrost koja leži u srcu dobronamernih muškaraca i žena."

Kopt reče:

„Ja sam učen, pa iako sam svih ovih godina sakupljao starine, klasifikovao predmete, zapisivao datume i raspravljao o politici, ne znam šta tačno da vam kažem. Ali sada molim Božansku Energiju da mi pročisti srce. Vi mi postavljajte pitanja, a ja ću odgovarati. Tako su učili učitelji u staroj Grčkoj: učenici su ih pitali o nečemu o čemu nikada ranije nisu razmišljali, ali na šta bi morali da im odgovore."

„A šta ćemo sa odgovorima?", upita neko.

„Neki će zapisivati moje reči. Drugi će ih pamti. Ali važno je da noćas svi vi krenete na četiri strane sveta prenoseći ono što budete čuli. Tako će se sačuvati duša Jerusalima. I jednog dana ćemo moći da ga obnovimo ne samo kao grad već kao mesto gde će se mudrost ponovo vratiti i gde će ponovo

zavladati mir."

„Svi znamo šta nas sutra čeka", reče neko drugi.

„Zar ne bi bilo bolje da raspravljamo o tome kako da pregovaramo o miru ili kako da se pripremimo za borbu?"

Kopt je pogledao u verske poglavare pokraj sebe i odmah se okrenuo prema gomili.

»Niko ne zna šta nam donosi sutra, jer je svakom danu dovoljno njegovog zla ili dobra. Stoga, kada budete pitali ono što želite da znate, zaboravite na onu vojsku izvan zidina i na strah unutar zidina.

Naša zaostavština neće biti da onima koji će naslediti zemlju kažemo šta se dogodilo na današnji dan; za to će se pobrinuti istorija. Govorićemo stoga o našem svakodnevnom životu, o teškoćama sa kojima smo morali da se suočimo. Samo to je važno za budućnost, jer ne verujem da će se mnogo toga promeniti u narednih hiljadu godina. "

Tada ga je moj sused Jakov zamolio:

„Pričaj nam o porazu."

Može li list, kada u zimu padne sa drveta, osetiti da ga je porazila hladnoća?

Drvo je govorilo listu: „To je životni ciklus. Mada misliš da ćeš umreti, zapravo si i dalje u meni. Zahvaljujući tebi sam živ, jer sam mogao da dišem. Zahvaljujući tebi se i osećam voljeno, jer sam mogao da pružim senku umornom putniku. Tvoji sokovi su u

mojim sokovima, mi smo jedno."

Može li se čovek koji se godinama pripremao za uspon na najvišu planinu na svetu osetiti poraženo kada dođe u podnožje planine i otkrije da ju je priroda obavila olujnim oblacima? Čovek kaže planini: „Ti me sada ne želiš, ali vreme će se promeniti i jednoga dana ću se popeti na tvoj vrh. Do tada, nastavi da me čekaš."

Može li mladić koga je odbila prva ljubav tvrditi kako ljubav ne postoji? Mladić kaže sebi: „Naći ću nekoga ko će moći da razume moja osećanja. I biću srećan do kraja života."

U ciklusu prirode ne postoje ni pobeda ni poraz:
Postoji kretanje.

Zima se bori da suvereno vlada, ali na kraju biva primorana da prihvati pobedu proleća, koje sa sobom donosi cveće i radost.

Leto želi da produži svoje dane zauvek, jer je ubeđeno da toplota donosi dobrobit zemlji, ali na kraju prihvata dolazak jeseni, koja će omogućiti zemlji da se odmori.

Gazela jede travu, a nju jede lav. Nije stvar u tome ko je jači, već u tome kako nam Bog pokazuje ciklus smrti i vaskrsenja.

A u tom ciklusu nema pobednika ni poraženih: samo etapa koje se moraju ispuniti. Kada ljudsko srce to shvati, slobodno je i bez razmišljanja prihvata

teške trenutke i ne dozvoljava trenucima slave da ga prevare.

I jedni i drugi će proći. Zameniće jedni druge. A ciklus će se nastaviti sve dok se ne oslobodimo tela i ne susretnemo sa Božanskom Energijom.

Stoga, kada se borac nađe u areni - bilo zato što je tako sam izabrao, ili ga je nedokučiva sudbina tu postavila - neka njegov duh bude radostan u borbi koja mu predstoji. Ako sačuva dostojanstvo i čast, može izgubiti bitku, ali nikada neće biti poražen, jer će mu duša ostati netaknuta.

I neće kriviti nikoga zbog onog što mu se dešava. Još otkad je prvi put voleo i bio odbijen, shvatio je da to nije uništilo njegovu sposobnost da voli.

Ono što važi u ljubavi, važi i u ratu. Poraz u jednoj bici, ili gubitak svega što mislimo da posedujemo donosi nam trenutke tuge. Ali kada ti trenuci prođu otkrivamo nepoznatu snagu koja se krije u svakome od nas, snagu koja nas iznenađuje: i zbog koje ćemo više poštovati sebe.

Gledamo naokolo i kažemo sebi: „Preživio sam.“

I radujemo se tim rečima.

Samo oni koji ne poznaju tu snagu kažu: „Izgubio sam.“ I rastuže se.

Oni drugi, čak i kada pate zbog gubitka i bivaju poniženi pričama koje pobednici o njima šire, dopuštaju sebi da puste koju suzu, ali nikada ne žale sebe. Znaju da je borba samo prekinuta i da trenutno nisu u prednosti.

Oni osluškuju otkucaje svog srca. Primećuju da su napeti. Da se plaše. Svode životne račune i otkrivaju

kako im, uprkos užasu koji osećaju, vrera i dalje greje dušu i gura ih napred.

Pokušavaju da shvate gde su pogrešili a gde su bili u pravu. Koriste trenutak pada da se odmore, pronađu novu strategiju i bolje se pripreme.

A zatim dolazi trenutak kada im nova bitka kuca na vrata. Strah je i dalje prisutan, ali oni moraju da delaju - ili će ostati zauvek prikovaini za tlo. Ustaju i suočavaju se sa neprijateljem, prisećatju se patnje koju su preživeli i koju ne žele ponovo da dožive. Prethodni poraz ih primorava da ovaj put pobede, budući da ne žele ponovo da prođu kroz istu patnju. A ako pobeda ne dođe taj put, doći će sledeći. A ako ne dođe ni sledeći put, doći će kasnije. Nije najgore pasti, već je najgore ne ustati.

Poražen je samo onaj ko odustane. Svi drugi su pobednici.

Doći će trenutak kada će svi teški trenuci postati samo deo priče koju će pripovedati, ponosni, onima koji budu hteli da je saslušaju. I svi će ih slušati uz poštovanje i naučiti tri važne stvari:

Da strpljivo sačekaju pravi trenutak za delanje.

Da budu mudri i ne dozvole sledećoj prilici da propadne.

I da budu ponosni na svoje ožiljke.

Ožiljci su medalje utisnute gvoždjem i vatrom u telo i uplašice njihove neprijatelje, pokazati im kako je osoba koja stoji pred njima veoma iskusna u borbi. To će ih često navesti da pribegnu pregovorima i izbegnu sukob.

Ožiljci govore rečitije od oštrice mača koja ih je

nanela.

"Opiši poražene" zamolio je jedan trgovac primetivši da je Kopt završio s pričom.

A on je odgovorio:

Poraženi su oni koji ne znaju za neuspeh.

Poraz čini da izgubimo bitku ili rat. Neuspeh nam ne dozvoljava da se borimo.

Poraz dolazi onda kada ne uspemo u nečemu što mnogo želimo. Neuspeh nam ne dozvoljava da sanjamo. Njegov moto je: „Nemoj ništa poželeti i nikada nećeš patiti.”

Porazu dođe kraj onda kada uđemo u novu bitku.

Neuspeh nema kraja: to je životni izbor.

Poraz je za one koji, mada uplašeni, žive sa oduševljenjem i verom.

Poraz je za hrabre. Samo oni mogu osetiti čast zbog gubitka i radost zbog pobeđe.

Nisam ovde kako bih vam rekao da je poraz deo života; to svi mi znamo. Samo poraženi poznaju Ljubav. Jer u kraljevstvu ljubavi smo svi vodili prve bitke - i uglavnom gubili.

Ovde sam da kažem kako postoje ljudi koji nikada nisu bili poraženi.

TO su oni koji se nikada nisu borili.

Uspeli su da izbegnu ožiljke, poniženja, osećaj nezaštićenosti i one trenutke u kojima ratnici sumnjaju u Božje postojanje.

Ti ljudi mogu s ponosom reći: „Nikada nisam

izgubio nijednu bitku." Međutim, nikada neće moći da kažu: „Dobio sam jednu bitku."

No njima to nije važno. Žive u svetu u kojem veruju da su zaštićeni, zatvaraju oči pred nepravdom i patnjom, osećaju se sigurno jer ne moraju da se bore sa svakodnevnim izazovima onih koji se izlažu rizicima što prevazilaze njihove mogućnosti.

Nikada neće čuti „Zbogom" niti: „Evo me, vratio sam se. Zagrlj me onako kako grli onaj ko me je izgubio i ponovo pronašao."

Oni koji nikada nisu bili poraženi izgledaju veselo i nadmoćno, vlasnici istine za koju nisu ni prstom mrdnuli. Uvek su na strani jačega. Poput hijena su, koje jedu samo otpatke lavova.

Uče svoju decu: „Ne ulazite u sukobe, samo možete da izgubite. Zadržite svoje sumnje za sebe i nikada nećete imati problema. Ako vas neko napadne, ne budite uvređeni i ne ponižavajte se pokušavajući da se svetite. U životu ima drugih stvari o kojima treba brinuti."

U tišini noći vode svoje zamišljene bitke: neostvareni snovi, nepravde za koje su se pretvarali da ih ne primećuju, trenuci kukavičluka koje su uspeli da sakriju od svih - osim od sebe - i ljubav koja im je prešla put blistavih očiju, ona koju im je Božja ruka namenila ali kojoj nisu imali hrabrosti da pridju.

I obećavaju: "Sutra će biti drugačije."

Ali dolazi sutra a sa njim i pitanje koje ih parališe:

"A šta ako sve krene naopako?"

Zato ne preduzimaju ništa.

Teško onima koji nikada nisu bili pobedjeni! Nikada

da u ovom životu neće biti ni pobjednici.

***„Pričaj nam o samoći“ zamolila je
devojka koja je trebalo da se uda za
sina jednog od najbogatijih ljudi u gra-
du, a koja je sada morala da beži.***

A on je odgovorio:

Bez samoće, Ljubav neće dugo ostati pored vas.

Jer i Ljubavi treba odmor, kako bi mogla da leti
nebesima i pokaže se u drugim oblicima.

Bez samoće, nijedna biljka ili životinja ne mogu
da prežive, nijedna zemlja nije dugo plodna, nijedno
dete ne može naučiti šta je život, nijedan umetnik ne
može da stvara, nijedan posao ne može da se razvije
i preobrazi.

Samoća nije odsustvo Ljubavi, već njena dopuna.

Samoća nije odsustvo društva, već trenutak u
kojem naša duša ima slobodu da razgovara sa nama
i pomogne nam da donesemo odluke o svom životu.
Stoga, neka su blagosloveni oni koji se ne boje
samoće. Neka se ne plaše sopstvenog društva, neka
ne traže očajnički nešto čime bi se bavili, ili razono-
dili ili o čemu bi prosuđivali.

Jer onaj ko nikada nije sam ne poznaje više samo-
ga sebe.

A ko ne poznaje sebe počinje da se plaši praznine.

Ali praznina ne postoji. U našoj duši se krije
ogroman svet koji čeka da ga otkrijemo. Tamo je,
netaknute snage, ali toliko neistražen i moćan da se
plašimo da prihvatimo njegovo postojanje.

Jer činjenica da smo otkrili ko smo primorava nas da prihvatimo to da možemo mnogo više od onoga na šta smo navikli. A to nas plaši. Bolje je ne rizikovati toliko, budući da uvek možemo reći: „Nisam uradio ono što je trebalo jer mi nisu dopustili.“ Lakše je. sigurnije je. Ali to istovremeno znači odreći se sopstvenog života.

Teško onima koji radije prožive život govoreći: „Nisam imao priliku!“

Jer svakodnevno će još više produbljivati jamu sopstvenih ograničenja, i doći će trenutak kada više neće imati snage da pobjegnu iz nje i ponovo pronađu svetlost koja sija nad njihovim glavama.

A blagosloveni su oni koji kažu: „Nemam hrabrosti.“

Jer oni razumeju da nisu drugi krivi. I pre ili kasnije naći će veru potrebnu da se suoče sa samoćom i njenim tajnama.

*

A onima koji ne dozvole da ih samoća uplaši sve izgleda drugačije.

U samoći će otkriti ljubav koja bi mogla doći neprimećeno. U samoći će razumeti i poštovati ljubav koja ih je napustila.

U samoći će umeti da procene vredi li je moliti da se vrati, ili treba oboma dozvoliti da krenu novim putem.

U samoći će naučiti da reći „ne“ nije uvek znak nedostatka velikodušnosti, a da reći „da“ nije uvek vrlina.

A one koji su u ovom trenutku sami nikada neće uplašiti reći demona: „Gubiš vreme.“

Ili još moćnijim rečima glavnog među demonima: „Nikog nije briga za tebe.“

Božanska Energija nas sluša kada govorimo sa drugima, ali sluša nas i kada smo mirni, u tišini, kada prihvatamo samoću kao blagoslov.

U tom trenutku Njegova svetlost obasjava sve oko nas, pa uviđamo koliko smo potrebni, koliko mnogo naše prisustvo na Zemlji znači Njegovoj promisli. A kada uspostavimo taj sklad, dobijamo više nego što tražimo.

*

A one koje samoća tišti treba podsetiti: u najvažnijim trenucima života uvek smo sami.

I dete koje izlazi iz majčine utrobe: bez obzira na to koliko je ljudi oko njega, samo je na njemu konačna odluka hoće li živeti.

I umetnik pred svojim delom: da bi ono bilo zaista dobro, on mora biti miran i slušati samo glas anđela.

I mi, koji ćemo se jednoga dana naći pred smrću, Neželjenom Gošćom: bićemo sami u najvažnijem i najstrašnijem trenutku svog postojanja.

Kao što je Ljubav u božanskoj prirodi, tako je samoća u ljudskoj prirodi. Obe žive u miru za one koji razumeju čudo života.

*Dečak, jedan od odabranih koji će
napustiti grad, pokidao je svoju odeću
i rekao:*

*"Moj grad smatra da nisam dobar za bitku. Beskoristan
sam."*

A on je odgovorio:

Neki ljudi govore: „Ne uspevam da probudim ljubav u drugima." Ali u neuzvraćenoj ljubavi uvek postoji nada da će ona jednog dana biti prihvaćena. Drugi pišu u svojim dnevnicima: „Moj genij nije prepoznat, moj talenat nije vrednovan, moji snovi nisu poštovani." Ali i za njih postoji nada da će se stvari promeniti nakon mnogo borbe.

Drugi provode dane obijajući pragove, objašnjavajući: „Nemam posla." Znaju da će im se, ako budu strpljivi, jednoga dana neka od tih vrata otvoriti.

*

Međutim, ima i onih koji se svakoga jutra bude sa zebnjom u srcu. Ne traže ljubav, priznanje, posao. Govore sebi: „Beskoristan sam. Živim jer moram da preživim, ali nikoga, baš nikoga ne zanima šta radim."

Napolju sija sunce, oko njih je porodica, trude se da sačuvaju masku radosti, jer u očima drugih imaju sve o čemu su sanjali. Ali uvereni su da nikome tamo nisu potrebni. Ili stoga što su previše mladi pa vide kako stariji imaju druge brige, ili stoga što su previše stari pa smatraju kako mlade ne zanima ono što

imaju da im kažu.

Pesnik ispisuje nekoliko redova i baca ih, misleći:

„Ovo nikoga ne zanima.“

Radnik dolazi na posao i samo ponavlja svoje jučerašnje zadatke. Veruje da, ako jednog dana bude otpušten, niko neće primetiti da ga nema.

Devojka šije svoju haljinu ulažući ogroman napor u svaki detalj, a kada stigne na zabavu, razume ono što pogledi govore: nije ni najlepša ni najružnija, to je jedna od milion haljina na svim mestima širom sveta gde se u istom tom trenutku održavaju slične zabave - neke u velikim zamcima, druge u malim selima gde se svi poznaju i imaju nešto da prokomentarišu o tuđim haljinama.

Osim o njenoj, koju niko nije primetio. Nije ni lepa ni ružna, samo obična haljina.

Beskorisna.

Mladi primećuju da je svet prepun ogromnih problema, koje sanjaju da reše, ali nikoga ne zanima njihovo mišljenje. „Vi i dalje ne razumete kakav je svet zaista“, slušaju. „Počujte one starije i znaćete bolje šta valja činiti.“

Stariji su stekli iskustvo i zrelost, teškom mukom učili iz životnih nedaća, ali kada treba da poduče druge, niko za to nije zainteresovan. „Svet se promenio“, slušaju. „Treba pratiti napredak i slušati mlade.“

Bez obzira na životno doba i ne tražeći dopuštenje, osećaj beskorisnosti nagriza dušu, neprestano ponavljajući: „Nikoga ne zanimaš, ti si niko i ništa ovoj planeti nije potrebno tvoje prisustvo.“

U očajničkom pokušaju da životu daju smisao

mnogi se okrenu religiji, jer borba u ime vere naizgled uvek opravdava nešto veliko, nešto što može preobraziti svet. „Delamo u Božje ime“, kažu sebi. I postaju vernici. Zatim se preobražavaju u propovednike. I konačno, preobražavaju se u fanatike. Ne razumeju da je religija nastala kako bi se podelile tajne i obožavanje - nikako da bi se tlačili i pokrštavali drugi. Najveći dokaz božanskog čuda jeste život.

Ove noći plakaću za tobom, Jerusalime, jer će ovo razumevanje Božjeg Jedinstva u narednih hiljadu godina postepeno nestati.

*

Upitali su poljski cvet: "Osećaš li se beskorisno, budući da samo proizvodiš drugo, slično cveće?"

A on je odgovorio: "Ja sam lep, i lepota je sama po sebi razlog mog postojanja."

Upitali su reku: "Osećaš li se beskorisno, budući da samo tečeš uvek u istom smeru?"

A ona je odgovorila: "Ja i ne pokušavam da budem korisna; pokušavam da budem reka."

Ništa na ovom svetu nije beskorisno u Božjim očima. Nijedan list koji pada sa drveta, nijedna vlas kose koja pada sa glave, nijedan insekt kojeg smo ubili jer nam je smetao. Sve postoji s razlogom."

Uključujući i tebe, koji si postavio ovo pitanje.

„Beskoristan sam“, odgovor je koji daješ sebi.

Taj će te odgovor uskoro otrovati i živ ćeš umreti - mada ćeš nastaviti da hodaš, jedeš, spavaš i poku-

šavaš da se što više razonodiš.

Ne pokušavaj da budeš koristan. Pokušaj da budeš to što jesi: to je dovoljno i u tome je sva razlika.

Ne hodaj ni brže ni sporije od svoje duše. Jer ona je ta koja će ti pri svakom koraku pokazati u čemu je tvoja svrha. Ponekad učešće u velikoj bici pomaže da se promeni tok istorije. Ali ponekad se to postiže samo osmehom, bez povoda, upućenim osobi sa kojom smo se slučajno mimoišli na ulici.

Možda je, bez ikakve namere, spasen život nepoznatome koji je i sam smatrao da je beskoristan, i koji je možda nameravao da se ubije, sve dok mu jedan osmeh nije ulio nadu i poverenje.

*

Čak i ako pažljivo ispitaš svoj život i ponovo prođeš kroz sve trenutke u kojima si patio, znojio se i smeja pod suncem, nikada nećeš moći tačno da znaš kada si bio koristan drugima.

Život nikada nije beskoristan. Svaka duša koja je sišla na Zemlju ovde je s razlogom.

Ljudi koji zaista čine dobro drugima ne traže da budu korisni, već da žive zanimljiv život. Gotovo nikada ne dele savete, već služe za primer.

Pokušaj samo to: živi onako kako si oduvek želeo da živiš. Trudi se da ne kritikuješ druge i usredsredi se na ono o čemu si oduvek sanjao. Možda ti to ne deluje važno.

Ali Bog, koji sve vidi, zna da primer koji ti pružaš

Njemu pomaže da popravi svet. I svakodnevno će te obasipati blagoslovima.

*

A kada dođe Neželjena Gošća, čućeš je kako govori:
„Je li pravedno pitati: Oče moj, Oče moj, zašto si me napustio?”

Ali sada, poslednje sekunde tvog života na Zemlji, reći ću ti šta sam videla: zatekla sam kuću čistu, sto postavljen, njivu uzoranu, cveće nasmejano. Zatekla sam sve na svom mestu, kako i treba. Ti si razumeo da Su male stvari odgovorne za velike promene. Zato ću te odvesti u Raj.”

A neka žena po imena Almira, krojačica, reče:

„Mogla sam da napustim grad pre dolaska krstaša, i da sam to učinila, danas bih radila u Egiptu. Ali uvek sam se bojala promene.“

A on joj odgovori:

Bojimo se promene jer mislimo da, nakon mnogo napora i odricanja, poznajemo naš svet.

Čak i ako on nije najbolji, čak i ako nismo sasvim zadovoljni njime, barem nema iznenađenja. Ne grešimo.

Kada bude potrebno, dozvolićemo male promene, kako bi sve ostalo isto.

Vidimo da se planine ne pomeraju. Vidimo da drveće, kada izraste, umire ako ga prenesu na drugo mesto.

Pa kažemo: „Želim da budem kao planine i drveće. Stabilno i poštovano." .

Čak i ako se noću probudimo uz pomisao: „Voleo bih da sam kao ptica, koja može da poseti Damask i Bagdad i vrati se kad god poželi."

Ili: „Kamo sreće da sam kao vetar, za koji niko ne zna odakle dolazi ni kuda ide, i koji menja pravac a da nikome ne mora da polaže račune."

Narednog dana, međutim, setimo se da ptice uvek beže od lovaca i jačih ptica. I da vetar ponekad zahvati kovitlac i uništava sve unaokolo.

Dobro je sanjati da uvek možemo otići dalje i da ćemo to jednoga dana i uraditi. San nas raduje - jer znamo da možemo više od onoga što činimo.

Snevanje ne podrazumeva rizike. Opasno je poželeći da snove pretvorimo u stvarnost.

Ali jednoga dana sudbina će zakucati na naša vrata. To može biti tiho kucanje Anđela Sreće, ili karakteristično kucanje Neželjene Gošće. Oboje će nam reći: „Promeni se sada." Ne naredne nedelje, ne sledećeg meseca, ne sledeće godine. Anđeli kažu: „Sada" Neželjenu Gošću uvek slušamo. I sve menjamo u strahu da nas ona ne odvede: menjamo selo, navike, odeću, hranu, ponašanje. Neželjenu Gošću ne možemo ubediti da nam dozvoli da budemo kao što smo dotad bili. Nema dijaloga.

Slušamo i Anđela Sreće, ali njega pitamo: „Kuda

želiš da me odvedeš?"

„U novi život", odgovara.

Pa se setimo: imamo probleme, ali možemo ih rešiti- čak i ako budemo morali da se sve duže i duže borimo sa njima. Moramo da poslužimo kao primer svojim roditeljima, učiteljima, deci, i da ostanemo na pravom putu.

Naši susedi očekuju da budemo u stanju da sve podučimo vrlini istrajnosti, borbi protiv nedaća i savladavanju prepreka.

Ponosni smo na svoje ponašanje. I hvaljeni: odbijamo da se promenimo - i ostajemo na putu koji nam je sudbina odredila.

Nema ničeg pogrešnijeg.

Jer pravi put je put prirode, koji se stalno menja, poput pustinskih dina.

Greše oni koji misle da se planine ne menjaju.

One se rađaju iz zemljotresa, oblikuju ih vetar i kiša, i svakoga dana su drugačije - iako naše oči to ne mogu da vide.

Planine se menjaju i raduju se tome: „Divno što više nismo iste", kažu jedna drugoj.

Greše oni koji misle da se drveće ne menja. Ono mora da prihvati zimsku golotinju i letnje ruho. I napušta zemlju na kojoj je posađeno - jer ptice i vetar raznose njegovo semenje.

Drvo se raduje: „Mislio sam da sam jedan, a danas vidim da sam mnogi", kaže svojoj deci koja počinju da niču oko njega.

*

Priroda nam kaže: promeni se.

Oni koji se ne boje Anđela Sreće shvataju da treba ići napred uprkos strahu. Uprkos sumnjama. Uprkos prigovorima. Uprkos pretnjama.

Suočavaju se sa svojim vrednostima i predrasudama. Slušaju savete onih koji ih vole: „Ne čini to, već imaš sve što ti treba: roditeljsku ljubav, privrženost žene i dece, posao koji si jedva dobio. Ne rizikuj da postaneš tuđin u tuđoj zemlji.“

No rizikuju prvi korak - ponekad iz radoznalosti, ponekad zbog ambicioznosti, ali najčešće zbog nekontrolisane želje za avanturom.

Na svakoj krivini tog puta sve su zastrašeniji. Međutim, iznenade samoga sebe: snažniji su i radosniji. Radost. To je jedan od najvećih blagoslova Sve-moćnoga. Ako smo radosni, onda smo na pravom putu.

Strah polako jenjava, jer mu nije poklonjena pažnja koju je priželjkivao.

Na početku puta uporno nas prati jedno pitanje: „Hoće li moja odluka da se promenim uticati na to da drugi pate zbog mene?“

Ali kada volite nekog, želite da voljena osoba bude srećna. Ako se u prvi mah i uplašite za nju, to osećanje odmah ustupa mesto ponosu što voljena osoba radi ono što voli, idući tamo gde sanja da stigne.

Kasnije se javlja osećaj bespomoćnosti.

Ali putnici tokom svog putovanja susreću lju-

de koji osećaju isto. Dok razgovaraju, otkrivaju da nisu sami: postaju saputnici, razmenjuju rešenja koja pronalaze za svaku prepreku. I svi otkrivaju da su mnogo mudriji i življi nego što su zamišljali.

U trenucima kada patnja i pokajanje nastane njihove šatore, od čega gube miran san, kažu sebi: „Sutra, tek sutra ću napraviti novi korak. Uvek se mogu vratiti, jer poznajem put. Stoga, jedan korak više neće mnogo promeniti.”

*

Sve dok jednog dana, bez ikakvog upozorenja, put ne prestane da iskušava putnika i ne postane velikodušan prema njemu. Njegov duh, do tada uznemiren, raduje se lepoti i izazovima novih predela.

Svaki korak, koji je ranije bio automatski, sada postaje svestan.

Umesto da mu govori o utešnoj sigurnosti, poučava ga radosti izazova.

Putnik nastavlja putovanje. Umesto da se žali na dosadu, žali se na umor. Ali tada zastaje, odmara se, uživa u predelu i nastavlja dalje.

Umesto da ceo život provede uništavajući puteve kojima se bojavao da krene, počinje da voli onaj kojim hodi.

Čak i ako je krajnje odredište tajna. Čak i ako u nekom trenutku donese pogrešnu odluku. Bog, koji vidi njegovu hrabrost, uliće mu nadahnuće potrebno da je ispravi.

Ono što ga i dalje muči nije ono što se događa, već strah da neće znati da se s tim suoči. Onda kada je odlučio da sledi svoj put i kada više nema drugog izbora, otkriva svoju nepogrešivu volju, a događaji se priklanjaju njegovim odlukama.

"Teškoća" je ime starog oruđa, stvorenog samo da bi nam pomoglo da odredimo ko smo.

Religije nas podučavaju da su vera i preobražaj jedini način da se približimo Bogu.

Vera nas uči da ni u jednom trenutku nismo sami, Preobražaj nas uči da volimo tajnu.

Kada sve izgleda mračno i kada se osetimo bespomoćno, nećemo gledati za sobom u strahu od preobražaja u našoj duši. Gledaćemo napred.

Nećemo se bojati onoga što donosi sutra, jer je juče neko pazio na nas.

I to isto Prisustvo je i dalje uz nas.

To Prisustvo će nas sačuvati od patnje.

Ili će nam dati snage da se dostojanstveno suočimo s njom.

Ići ćemo dalje nego što smo mislili. Potražićemo mesto gde se rađa zvezda Danica. I iznenadićemo se kada uvidimo da je stići do tamo bilo lakše nego što smo zamišljali.

*

Neželjena Gošća dolazi onima koji se ne menjaju; kao i onima koji se menjaju. Ali ovi drugi barem

mogu reći: „Moj je život bio zanimljiv, nisam protraćio svoj dar.”

A oni koji misle da je avantura opasna, neka pokušaju sa rutinom: ona ubija mnogo brže.

Neko je zamolio:

„U trenutku kada nam je sve crno, moramo da se ohrabrimo. Zato nam pričaj o lepoti.”

43

A on je odgovorio:

Uvek se kaže: „Važna je unutrašnja, a ne spoljašnja lepota.”

Ništa nije tako daleko od istine.

Da je tako, zašto bi se cveće toliko trudilo da privuče pažnju pčela?

Zašto bi se kapljice vode pretvorile u dugu kada se susretnu sa suncem?

Zato što priroda žudi za lepotom. I zadovoljna je tek onda kada nju može proslavljati.

Spoljašnja lepota vidljiv je deo unutrašnje lepote.

Pojavljuje se kroz svetlost koja svakome isijava iz oči-ju. Nije važno da li je ta osoba loše obučena, ili nije u skladu sa opšteprihvaćenom idejom elegancije ili se uopšte ne brine kako da zadivi one oko sebe. Oči su ogledalo duše i odražavaju sve što je naizgled skriveno.

Ali osim što mogu da blistaju, oči poseduju i drugi kvalitet: funkcionišu kao ogledalo.

I odražavaju onoga ko im se divi. Tako, dakle, ako je duša onoga ko ih posmatra mračna, on će uvek videti sopstvenu ružnoću. Jer, kao i svako ogledalo, i oči nam samo uzvraćaju odraz našeg lica.

Lepota je prisutna u celokupnoj tvorevini. Ali opasnost leži u tome što mi, budući da smo kao ljudi često udaljeni od Božanske Energije, dopuštamo da nas zavede tuđi sud.

Poričemo sopstvenu lepotu jer drugi ne mogu ili neće da je prepoznaju. Umesto da prihvatimo sebe takve kakvi smo, pokušavamo da podražavamo ono što vidimo oko sebe.

Težimo da budemo poput onih za koje svi kažu: „Kako je lep!“ Ubrzo, naša duša slabi, naša volja se smanjuje, i sav naš potencijal da ulepšamo svet nestaje.

Zaboravljamo daje svet onakav kakvim ga zamišljamo.

Gubimo mesečinu i postajemo bara u kojoj se ona ogleda. Sutradan će sunce isušiti tu vodu i neće ostati ni traga.

I sve to zato što nam je neko nekada rekao: „Ti si ružan.“ Ili je neko drugi prokomentarisao: „Ona je lepa.“ Sa samo tri reči uspeli su da nam oduzmu sve samopouzdanje koje smo posedovali.

I postajemo tužni. I ogorčeni.

*

U tom trenutku utehu pronalazimo u onome što nazivaju „mudročću“: u gomili ideja koje su upakovali

ljudi što nastoje da definišu svet, umesto da poštuju tajnu života. Eto pravila, normi, mera, i potpuno nepotrebnog tereta koji teži da uspostavi određen način ponašanja.

Lažna mudrost kao da kaže: ne brini za lepotu, jer ona je površna i prolazna.

*

To nije istina. Sva bića pod kapom nebeskom, od ptica do planina, od cveća do reka, odražavaju čudo stvaranja.

Ukoliko se odupremo iskušenju i ne prihvatimo da drugi određuju ko smo, onda ćemo, malo-pomalo, biti u stanju da sijamo svetlost sunca koje obitava u nama.

Ljubav nam priđe i kaže: „Nikada te nisam primetila.”

A naša duša odgovara: „Obrati pažnju, jer ja sam ovde. Trebalo je da ti povetarac otre prašinu s očiju, ali sada kada si me prepoznala, nemoj me ponovo napustiti, jer svi žude za lepotom.”

Lepota ne počiva na jednakosti, već na različitosti. Ne možemo zamisliti žirafu bez dugog vrata ili kaktus bez bodlji. Nepravilni vrhovi planina koje nas okružuju jesu ono što ih čini moćnima. Kada bi čovečja ruka pokušala da im svima da isti oblik, one više ne bi budile poštovanje.

Upravo ono što deluje nesavršeno zadivljuje nas i privlači.

Kada vidimo kedar, nikada ne pomislimo: trebalo bi da su mu sve grane iste dužine. Pomislimo: „Kako je snažan.“

Kada vidimo zmiju, nikada ne kažemo: „Ona gmiže po zemlji, dok ja koračam uzdignuta čela.“ Pomislimo: „Možda i jeste mala, ali koža joj je šarena, pokreti elegantni i moćnija je od mene.“

Kada kamila prelazi pustinju i nosi nas do mesta u koje smo se uputili, nikada ne kažemo: „Grbava je i ima ružne zube.“ Mislimo: „Ona je dostojna moje ljubavi zbog svoje vernosti i pomoći koju pruža. Bez nje, nikada ne bih mogao da upoznam svet.“

Zalazak sunca je uvek lepši kada je nebo prošarano oblacima nepravilnih oblika, jer samo tako ono može odraziti različite boje koje čine snove i stihove pesnika.

Teško onima koji misle: „Ja nisam lep, jer Ljubav nije pokucala na moja vrata.“ Zapravo, Ljubav jeste pokucala - ali ti joj ljudi nisu otvorili, jer nisu bili spremni daje prime.

Pokušali su da se ulepšaju, a zapravo su već bili spremni.

Pokušali su da podražavaju druge; a ljubav je tražila nešto originalno.

Trudili su se da odraze nešto što dolazi spolja a zaboravili su na najsnažniju Svetlost koja dolazi iznutra.

Jedan momak koji je te noći trebalo da napasti grad reče:

„Nikada nisam znao kuda da krenem.“

A on je odgovorio:

Poput sunca, i život rasipa svoje zrake na sve strane.

Kada se rodimo, želimo sve u isto vreme, ne vodeći računa o energiji koja nam je data.

Ali ako nam treba vatra, onda moramo sve zrake sunca usmeriti u istu tačku.

Velika tajna koju je Božanska Energija otkrila svetu bila je vatra. Ne samo ona koja je u stanju da greje već i ona koja pretvara žito u hleb.

Nastupio je trenutak kada moramo da usredsredimo tu unutrašnju vatru kako bi naš život imao smisla.

Tada pitamo nebesa: „Ali kakav je to smisao?”

Neki odmah odagnaju to pitanje; ono je neprijatno, lišava ih sna, i nema lakog odgovora. To su oni koji kasnije žive sutrašnji dan isto kao jučerašnji.

A kada Neželjena Gošća dođe, reći će: „Moj život je bio kratak, protraćio sam svoj dar.”

*

Drugi prihvataju pitanje. Ali budući da ne znaju odgovor na njega, počinju da čitaju ono što su napisali ljudi koji su se suočili sa izazovom. I odjednom nailaze na odgovor koji smatraju ispravnim.

Kada se to dogodi, postaju robovi tog odgovora.

Stvaraju zakone koji primoravaju druge ljude da prihvate ono što smatraju suštinom postojanja. Grade hramove kako bi ga opravdali i sudove za one koji se ne slažu sa onim što smatraju apsolutnom istinom.

Konačno, postoje i oni koji razumeju da je pitanje

obična zamka: ono nema odgovora.

Umesto da gube vreme na zamku, odlučuju da delaju. Vraćaju se u detinjstvo, tamo traže ono što ih je najviše nadahnulo i, uprkos savetima starijih, posvećuju tome čitav svoj život.

Jer u Zanosu je Sveta Vatra.

Malo-pomalo, otkrivaju kako su im postupci povezani sa tajanstvenom svrhom, s one strane ljudskog poznanja. I poginju glavu u znak poštovanja prema tajni, moleći se da ne skrenu sa puta koji ne poznaju, ali kojim hode zbog plamena kojim im greje srce. Oslanjaju se na intuiciju onda kada je lako povezati se s njom, a na disciplinu onda kada intuicija ostaje sakrivena.

Čini se da su ludi. Ponekad se i ponašaju kao ludaci. Ali nisu ludi. Pronašli su pravu Ljubav i moć Volje. A samo Ljubav i Volja otkrivaju im cilj i smer kojim treba krenuti.

Volja je kristalna, Ljubav je čista, a koraci su čvrsti. U trenucima sumnje, u trenucima tuge, nikada ne zaboravljaju: "Ja sam samo oruđe. Dozvoli mi da budem oruđe koje može izvršiti Volju Tvoju."

Put su izabrali, a cilj razumeju možda tek kada se nađu pred Neželjenom Gošćom. U tome je lepota onoga ko hodi napred, vođen isključivo Zanosom i poštujući tajnu života; njegov je put lep a breme lako. Cilj može biti mali ili veliki, daleko ili pored kuće, no on hodi svojim putem časno i pun poštovanja. Zna šta svaki korak znači i koliko gaje napora, vežbe i intuicije koštao.

Usredsređen je ne samo na metu koju treba dose-

gnuti već i na sve ono što se dešava oko njega. Često je primoran da zastane jer mu ponestaje snage. U tom trenutku pojavljuje se Ljubav i kaže: „Ti misliš da hodiš pravo ka jednoj tački, ali postojanje te tačke opravdava samo tvoja ljubav. Odmori se malo, no čim uzmogneš, ustani i nastavi dalje. Jer otkako je saznala da si krenuo ka njoj, i ona trči tebi u susret.”

*

Onaj ko zanemari pitanje, ko na njega odgovori ili shvati da je delanje jedini način da se sa njim suoči naići će na iste prepreke i radovaće se istim stvarima.

Ali samo onaj ko skrušeno i hrabro prihvati nedokučiv Božji plan zna da je na pravom Putu.

*A neka žena koja je već zašla u godine
i nikada se nije udavala reče:
„Ljubav mi je uvek okretala leđa.”*

A on je odgovorio:

Da bismo čuli reči Ljubavi, moramo joj dozvoliti da nam se približi.

Međutim, kada nam priđe, uplašimo se onoga što ima da nam kaže. Jer Ljubav je slobodna i nije vođena našom voljom niti našim naporima.

Svi ljubavnici to znaju, ali ne mire se s tim. Misle da je mogu zavesti potčinjavanjem, moći, lepotom, bogatstvom, suzama i osmesima.

Ali prava Ljubav je ona koja zavodi, i nikada ne dozvoljava daje zavedu.

Ljubav preobražava, ljubav leči. No ponekad postavlja smrtne zamke i uništava osobu koja je odlučila da joj se u potpunosti preda. Kako sila koja pokreće sveti drži zvezde na mestu može biti istovremeno tako kreativna i tako razorna?

Mi smo navikli da mislimo kako dajemo onoliko koliko primamo. Ali oni koji vole očekujući da zauzvrat budu voljeni gube vreme.

Ljubav je čin vere, ne razmena.

Ljubav raste od oprečnosti. Zahvaljujući sukobi-
ma ljubav ostaje kraj nas.

Život je previše kratak da bismo u srcu čuvali važne reči.

Kao, na primer: „Volim te.“

Ali ne očekuj uvek da ti bude odgovoreno istim rečima. Volimo zato što moramo da volimo. Bez toga, život gubi svaki smisao i sunce gubi svoj sjaj. Ruža sanja društvo pčela, ali njih nema. Sunce pita:

„Zar se nisi umorila od čekanja?“

Jesam“, odgovara ruža. „Ali ako zatvorim latice, uvenuću.“

Stoga, čak i kada Ljubav ne dolazi, budimo otvoreni za njeno prisustvo. U trenucima kada se čini da samoća sve pritiska, jedini način da joj se suprotstavimo jeste da nastavimo da volimo.

*

Najvažniji cilj u životu je voleti. Ostalo je tišina. Moramo da volimo. Čak i ako nas to odvede u zemlju gde su jezera nastala od suza. O, skriveno i tajanstveno mesto, zemljo suza!

Suze govore same za sebe. A kada pomislimo da smo već isplakali sve što je trebalo isplakati, one i dalje teku. I kada pomislimo da će naš život biti samo dug Put kroz Dolinu Bola, suze odjednom usahnu. Jer smo uspeli da sačuvamo otvoreno srce, uprkos patnji.

Jer smo otkrili da onaj ko je otišao nije sa sobom poneo sunce, niti je namesto njega ostavio mrak. Samo je otišao - a svako zbogom skriva nadu. Bolje je voleti i izgubiti nego nikada ne voleti.

*

Naš jedini i istinski izbor jeste da uronimo u tajnu ove nekontrolisane sile. Mada možemo reći: „Već sam mnogo patio i znam da ovo neće potrajati“, pa oterati Ljubav sa svog praga, ako to učinimo, bićemo živi a mrtvi.

Jer priroda je ispoljavanje Božje Ljubavi. Uprkos svemu što činimo, ona nas i dalje ljubi. Stoga, poštujućmo i razumimo to čemu nas priroda poučava.

Volimo zato što nas Ljubav oslobađa. I izgovaramo reči koje nismo imali hrabrosti da šapnemo ni sami sebi.

Donosimo odluku koju smo odlagali.

Učimo da kažemo „ne“, a da nam ta reč ne zvuči kao kletva.

Učimo da kažemo „da“ ne bojeći se posledica. Zaboravljamo sve što su nas o ljubavi učili, jer je svaki susret drugačiji i nosi sa sobom sopstvene strepnje i ushićenja.

Pevamo glasnije kada je voljena osoba daleko, a šapućemo pesme kada je pored nas. Čak i ako Ona ne obraća pažnju na naše povike i šapate.

Ne zatvaramo oči za Univerzum i ne žalimo se. „Mračno je.“ Držimo oči širom otvorene, znajući da nas njegova svetlost može navesti na nezamislivo. To je deo ljubavi.

Naše srce je otvoreno za ljubav i predajemo ga bez straha, jer više nemamo šta da izgubimo.

I kada se vratimo kući, otkrivamo da nas neko već čeka, tragajući za onim što smo i mi tražili, pateći od istih teskoba i strahova.

Jer ljubav je kao voda koja se pretvara u oblak: uzdignuta je visoko na nebu i može videti sve izdaleka - svesna da se jednoga dana mora vratiti na zemlju.

Jer ljubav je kao oblak koji se pretvara u kišu: privlači je zemlja, gde oranice čini plodnim.

Ljubav je puka reč, sve do trenutka kada odlučimo da joj dopustimo da nas obuzme svom svojom snagom.

Ljubav je puka reč, sve dok se ne pojavi neko ko će joj dati smisao.

Ne odustaj. Obično je poslednji ključ u svežnju onaj koji otvara bravu.

Ali jedan mladić se nije složio:

„Tvoje reči sa lepe, ali mi zapravo nikada nemamo mnogo izbora. Život i naša zajednica potrudili su se da nam isplaniraju sudbina.“

Jedan starac je dodao:

"Ja se ne mogu vratiti nazad i povratiti izgubljene trenutke."

A on je odgovorio:

Od onoga što ću vam sada reći možda nema nikakve koristi veće uoči napada. Pa ipak, žapišite i zapamtite moje reči da bi jednog dana svi znali kako smo živeli u Jerusalimu.

*

Nakon što je malo promislio, Kopt je nastavio: Niko se ne može vratiti nazad, ali svi mogu nastaviti napred.

A sutra, kad sunce grane, dovoljno je reći sebi: Posmatraču ovaj dan kao da je prvi dan mog života. Posmatraču svoju porodicu iznenađeno i začuđeno - radostan što sam otkrio da je kraj mene, dok u tišini delimo nešto zvano ljubav, o čemu se mnogo

govori, a malo razume.

Zatražiću da pratim prvi karavan koji se pojavi na horizontu, ne pitajući kuda ide. I prestaću da ga pratim kada mi nešto zanimljivo privuče pažnju. Proći ću pored prosjaka koji će mi zatražiti milostinju. Možda ću mu je dati, a možda ću pomisliti da će je potrošiti na piće, pa ću produžiti dalje praćen njegovim uvredama, i razumeću da je to njegov način da komunicira sa mnom.

Proći ću pored nekoga ko će pokušavati da sruši most. Možda ću pokušati da ga sprečim, a možda ću uvideti da to radi zato što ga niko ne čeka s druge strane, pa tako pokušava da uplaši sopstvenu samoću. Gledaću sve i svakoga kao da ih vidim prvi put - posebno sitnice na koje sam navikao, zaboravljajući na magiju koja ih okružuje. Pustinjske dine, na primer, pokretane energijom koju ja ne razumem, jer ne mogu da vidim vetar.

Na pergamentu koji uvek nosim sa sobom, umesto da zapišem ono što ne mogu da zaboravim, zapišaću pesmu. Čak i ako to nikada nisam učinio, i čak i ako to nikada više ne uradim, znaću da sam smogao hrabrosti da svoja osećanja iskažem rečima.

Kada stignem u poznato seoce, ući ću u njega drugim putem. Smešiću se, a stanovnici će govoriti među sobom: „Poludeo je jer su rat i razaranja izjavili zemlju.”

Ali ja ću se i dalje smešiti jer mi prija pomisao da me smatraju ludim. Moj osmeh je način da kažem: „Možete mi uništiti telo, ali mi ne možete uništiti dušu.”

Ove noći, pre nego što krenem, posvetiću se gomili stvari koje nikada nisam imao strpljenja da dovedem u red. Tada ću otkriti da se u njima krije malo moje životne priče. Sva pisma, svi podsetnici, zapisi i računi oživeće i ispričati mi zanimljive priče - o prošlosti i o budućnosti. Toliko toga na svetu, toliki . pređeni putevi, toliki dolasci i odlasci u mom životu. Obući ću košulju koju uvek nosim i prvi put ću obratiti pažnju na to kako je skrojena. Zamisliću ruke koje su istkale pamuk, i reku gde su se vlakna te biljke rodila. Razumeću da sve te sada nevidljive stvari čine priču moje košulje.

Pa čaki stvari na koje sam navikao - poput cipela, koje su se nakon dugotrajne upotrebe pretvorile u produžetak mojih stopala - biće presvučene tajnom otkrića. Pošto se krećem ka budućnosti, ona će mi pomoći tragovima ostalim svaki put kada sam se u prošlosti sapleo.

Neka sve što moja ruka dotakne, moje oči vide a moja usta okuse bude drugačije, mada će ostati isto. Tako će sve te stvari prestati da budu mrtva priroda, i objasniće mi zašto su sa mnom tako dugo - i otkriće mi čudo ponovnog susreta sa osećanjima istrošenim od rutine.

Probaću čaj koji nikada nisam pio jer su mi rekli da je loš. Proći ću ulicom u koju nikada nisam kročio jer su mi rekli da u njoj nema ničeg zanimljivog. I otkriću želim li tamo da se vratim.

Želim da prvi put vidim sunce, ako ono sutra izađe. Želim da gledam kuda idu oblaci, ako bude oblačno. Uvek mislim kako za to nemam vremena, ili kako

tome ne poklanjam dovoljno pažnje. Pa dobro, sutra ću se usredsrediti na putanju oblaka ili na zrake sunca i senke koje oni prave.

Iznad moje glave nalazi se nebo oko kojeg je celokupno čovečanstvo, tokom hiljada godina pažljivog posmatranja, isplelo čitavu mrežu razumnih objašnjenja.

E, ja ću zaboraviti sve što sam naučio o zvezdama, i one će ponovo postati anđeli, ili deca, ili bilo šta u šta poželim da verujem u tom trenutku.

Vreme i život će mi pružiti mnogo logičnih objašnjenja za sve, ali moja duša se hrani tajnama. Meni su potrebne tajne, da u gromu prepoznam glas pobesnelog boga, mada to ovde mnogi smatraju za jeres. Želim da svoj život ponovo ispunim maštanjima, jer pobesneli bog je mnogo zanimljiviji, privlačniji neobičniji od pojave koju objašnjavaju mudraci. Prvi put ću se nasmejati bez osećanja krivice, jer radost nije greh.

Prvi put ću izbeći sve što mi nanosi patnju, jer patnja nije vrlina.

Neću se žaliti na život govoreći: sve je isto, ne mogu učiniti ništa da promenim bilo šta. Jer živim ovaj dan kao da je prvi, i u njemu ću otkriti stvari za koje nisam ni znao da postoje.

Iako sam već nebrojeno puta prošao kroz ista mesta, i rekao „dobar dan“ istim ljudima, danas će moje „dobar dan“ biti drugačije. Neće to biti učtive reči, već način da blagoslovim druge, želeći da svi razumeju koliko je važno što smo živi - čak i kada nas tragedija opseda i preti.

Obratiću pažnju na reči pesme koju trubadur peva na ulici, mada ga ljudi ne slušaju jer im duše pritiska strah. Pesma kaže: „Ljubav vlada, no niko ne zna gde joj stoji presto/ najpre joj se moram dati da bih dopro na to tajno mesto.”

I biću dovoljno hrabar da otvorim vrata hrama koji vodi do moje duše.

Da gledam u sebe kao da sam prvi put u dodiru sa svojim telom i svojom dušom.

Neka budem u stanju da prihvatim sebe takvog kakav sam. Čovek koji hoda, oseća, govori, kao i svaki drugi, ali koji je - uprkos svojim manama - hrabar.

Neka me zadive moji najprostiji postupci, kao što je razgovor sa nepoznatom osobom. Moja najobičnija osećanja, kao što je dodir peska po licu kada duva vetar iz pravca Bagdada. Najnežniji trenuci, kao što je pogled na moju ženu dok spava kraj mene a ja se pitam šta sanja.

A ako budem sam u sobi, prići ću prozoru, pogledati u nebo i uveriti se da je samoća obična laž - Univerzum je sa mnom.

I tako ću proživeti svaki trenutak dana kao niz neprestanih iznenađenja za mene. To Ja koje nisu stvorili ni moj otac, ni moja majka, ni moja škola, već sve ono što sam danas proživeo, što sam iznenada zaboravio i što sada ponovo otkrivam.

Makar to bio i moj poslednji dan na Zemlji, iskoristiću ga najbolje što umem, jer ću ga proživeti sa nevinošću deteta, kao da sve radim prvi put.

A žena jednog trgovca je zamolila:

„Pričaj nam o telesnoj ljubavi.“

A on je odgovorio:

Muškarci i žene šapuću među sobom jer su sveti čin pretvorili u nešto grešno.

Takav je svet u kojem živimo. Istrgnuti sadašnjost iz njene stvarnosti je opasno. Ali nepokornost može biti vrлина, ako znamo kako da je iskoristimo.

Ako se sjedine samo tela, nema telesne ljubavi - samo pukog uživanja. Telesna ljubav je mnogo više od uživanja.

U njoj idu ruku pod ruku opuštenost i napetost, bol i radost, stidljivost i hrabrost da se prevaziđu granice.

Kako uskladiti toliko suprotstavljenih stanja?

Postoji samo jedan način: kroz predavanje.

Jer čin predavanja znači „verujem ti“.

Nije dovoljno zamisliti sve ono što bi se moglo dogoditi kada bismo dopustili ne samo našim telima već i našim dušama da se sjedine.

Zakoračimo zajedno, dakle, na opasnu stazu predavanja. Mada opasna, ona je jedina kojom treba ići. Čak i ako to dovede do velikih promena u našem Svetu, nemamo šta da izgubimo - jer dobijamo potpunu ljubav, otvaramo vrata koja sjedinjuju telo sa duhom.

Zaboravimo ono što su nas učili: da je plemenito davati a ponižavajuće primati.

Jer, za većinu ljudi, velikodušnost se sastoji samo u

davanju. No primanje je takođe čin ljubavi. Dozvoliti drugome da nas usreći - to će i njega učiniti srećnim.

*

Kada smo previše darežljivi u činu telesne ljubavi i kada je naša glavna briga partner, naš užitak može biti manji, ili čak može nestati.

Kada smo u stanju da sa istim intenzitetom dajemo i primamo, telo će biti napeto kao struna strelčevog luka, no um će se opustiti poput odapete strele. Mozak više ne upravlja tim procesom; instinkt je jedini vodič.

Kada se telo i duša susretnu, Božanska Energija se razliva ne samo po onim delovima koje mnogi smatraju erotičnim već u svakoj vlasi kose, svakom komadiću kože blistajući sjajem druge boje, čineći da se dve reke stope u jednu jedinu, snažniju i lepšu. Sve duhovno se pojavljuje u vidljivom obliku, sve vidljivo se preobražava u duhovnu energiju.

Sve je dopušteno ako je prihvaćeno.

Ljubav ponekad umara da nežno priča. Dopustimo joj da se iskaže u punom sjaju, plamteći poput sunca i uništavajući šume svojim žarom.

Ako se jedan ljubavnik u potpunosti preda, i drugi će učiniti isto - jer se stid pretvorio u radoznalost. A radoznalost nas navodi da ispitamo sve ono što ne poznajemo u sebi.

Pokušajte da zamislite telesnu ljubav kao žrtvu. Ritual preobraženja. Kao i u svakom drugom ritualu,

postoji ekstaza koja čini završetak slavnim - ali ona nije edini cilj. Najvažnije je preći s voljenom osobom put koji nas je odveo u nepoznatu oblast, gde smo našli zlato, tamjan i smirnu.

Daj svetom značenje svetog. U trenucima sumnje uvek se treba setiti: u tim trenucima nismo sami - osećanje je obostrano.

Neustrašivo otvori tajnu kutiju svojih maštarija. Hrabrost jednoga podstaći će neustrašivost drugoga.

A pravi ljubavnici će moći da uđu u vrt lepote bez straha od osude. Neće više biti dva tela i dve duše koje se susreću, već jedan jedini izvor sa kojeg teče istinska voda života.

Zvezde će posmatrati njihova naga tela, a oni se neće stideti. Ptice će proletati pokraj ljubavnika, a oni će podražavati njihov cvrkut. Divlje životinje će im oprezno prići, jer će prizor pred njima biti još više divalj. I pognuće glave u znak poštovanja i potčinjenosti.

Vreme će prestati da postoji. Jer u zemlji užitaka koja se rađa iz istinske ljubavi sve je beskonačno.

A jedan od ratnika koji se spremao za smrt narednog dana i koji je uprkos tome odlučio da dođe a predvorje i čuje Koptove reči, prokomentarisao je:

„Rastavljeni smo, a hteli smo da budemo zajedno. Gradovi koji su se našli osvajačima na putu pretrpeli su posledice nečega što nisu ni birali. Šta bi tre-

balo da preživeli ispričaju svojoj deci?"

A on je odgovorio:

Rađamo se i umiremo sami. Ali sve dok smo na ovoj planeti, treba da prihvatimo i slavimo svoj čin vere u drugim ljudima.

Zajednica je život: iz nje proizlazi naša sposobnost preživljavanja. Tako je bilo kada smo nastanjivali pećine, i tako je sve do današnjeg dana.

Poštuj one koji su porasli i učili zajedno sa tobom. Poštuj one koji su podučavali. Kada dođe taj dan, ispričaj svoje priče i pouči - tako će zajednica moći da nastavi da postoji, a tradicija se neće menjati.

Onaj ko ne podeli sa drugima svoje radosti i trenutke potištenosti nikada neće upoznati sopstvene vrline i mane.

*

Međutim, budi uvek na oprezu zbog opasnosti koja pretili zajednici: ljudi su obično naklonjeni uobičajenom ponašanju. Kao primer im služe sopstvena ograničenja - a puni su predrasuda i strahova.

To je veoma visoka cena koju treba platiti, jer da bi bio prihvaćen, moraš svima da udovoljiš.

A to nije dokaz ljubavi prema zajednici. To je dokaz nedostatka ljubavi prema sebi.

Voljen je i poštovan samo onaj ko voli i poštuje sebe. Nikada se nemoj truditi da udovoljiš svima, ili ćeš izgubiti poštovanje svih.

Potraži saveznike i prijatelje među ljudima koji su ubedjeni u ono što rade i koji znaju ko su.

Ne kažem: traži onoga ko misli isto što i ti. Kažem: traži onoga ko misli drugačije i kojeg nikada nećeš uspeti da ubediš da si u pravu.

Jer prijateljstvo je jedno od mnogih lica ljubavi, a Ljubav se ne rukovodi mišljenjem; ona bezuslovno prihvata prijatelja, i svako se od njih razvija na svoj način.

Prijateljstvo je čin vere u drugoga, a ne čin odricanja. Ne trudi se da budeš voljen po svaku cenu, jer Ljubav nema cenu.

Tvoji prijatelji nisu oni koji privlače svaki pogled, kojima se svi dive i tvrde: "Nema nikog boljeg, velikodušnijeg, obdarenijeg vrlinama u celom Jerusalimu." To su oni koji ne mogu da sačekaju da se nešto dogodi pa da onda odluče koji je stav najbolje zauzeti; odlučuju dok delaju, čak i ako znaju da to može biti veoma rizično.

Ti ljudi su slobodni da promene smer kada život to od njih zahteva. Istražuju nove puteve, pričaju o svojim avanturama i time bogate grad i selo. Ako su hodili opasnim i pogrešnim putem, nikada vam neće reći: " Ne čini to."

Reći će samo: „Išao sam opasnim i pogrešnim putem."

Jer poštuju vašu slobodu, isto kao što vi njih poštujete.

Po svaku cenu izbegavajte one koji su kraj vas samo u trenucima tuge, uz reči utehe. Oni, zapravo,

govore sebi: „J a sam jači. Ja sam mudriji. Ja to ne bih učinio.“

Budite sa onima koji su kraj vas u radosnim trenucima, jer u tim dušama nema ljubomore ili zavisti, samo sreće što vas vide srećnim.

Izbegavajte one koji sebe smatraju jačima, jer oni zapravo skrivaju sopstvenu slabost.

Budite sa onima koji se ne boje da budu ranjivi, jer oni imaju poverenja u sebe, znaju da se svako u nekom trenutku saplete i na to ne gledaju kao na znak slabosti, već ljudskosti.

Izbegavajte one koji mnogo govore pre nego što počnu da delaju, one koji nikada ništa ne rade ukoliko nisu sigurni da će im to doneti poštovanje.

Budite sa onim koji vam, kada ste pogrešili, nikada nije rekao: "Ja bih to uradio drugačije." Jer, ako to nisu uradili, onda nemaju prava da sude.

Izbegavajte one koji traže prijatelje kako bi sačuvali određeni društveni status ili otvorili vrata kojima nikada ne bi mogli ni prići. .

Budite sa onima koji žele da otvore samo jedna vrata - vrata vašeg srca. Koji nikada ne bi osvojili vašu dušu bez vašeg pristanka, i koji nikada ne bi iskoristili ta otvorena vrata da vam kroz njih odapnu smrtonosnu strelu.

Prijateljstvo je kao reka: okružuje stene, prilagođava se dolinama i brdima, ponekad se pretvara u jezero sve dok udolinu ne ispuni vodom, pa može da nastavi svojim putem.

Kao što reka ne zaboravlja da je njen cilj more, prijateljstvo ne zaboravlja da je jedini razlog njego-

vog postojanja pružanje ljubavi drugima.

Izbegavajte one koji govore: „Gotovo je, ovde moram da stanem.“ Oni ne razumeju da ni život ni smrt nemaju kraj; to su samo etape večnosti.

Budite sa onima koji govore: „Iako je sve u redu, moramo nastaviti dalje.“ Jer oni znaju da uvek treba ići dalje od poznatog horizonta.

Izbegavajte one koji se sastaju kako bi ozbiljno i pretenciozno raspravljali o koracima koje zajednica treba da preduzme. Oni se razumeju u politiku, blistaju pred drugima i staraju se da pokažu svoju mudrost. Ali ne razumeju da je nemoguće kontrolisati hoće li i najobičnija vlas kose pasti s glave. Mada je disciplina važna, ona mora ostaviti otvorena vrata i prozore intuiciji i nenadanom.

Budite sa onima koji pevaju, pričaju, uživaju u životu i nose radost u očima. Jer radost je zarazna i uvek uspeva da pronade rešenje tamo gde logika nalazi samo objašnjenje za grešku.

Budite sa onima koji dopuštaju da se svetlost Ljubavi prostire bez granica, bez osude, bez nagrade, bez prepreka zbog straha da neće biti shvaćena.

Nije važno kako se osećate, svakoga jutra ustanite i spremite se da blistate svojom svetlošću.

Oni koji nisu slepi videće vaš sjaj i očaraće se njime.

A jedna devojka koja je retko izlazila iz kuće jer je mislila da nikoga ne zanima reče:

„Nauči nas eleganciji.“

Ceo trg je zabrujao: kako je moguće postaviti takvo pitanje veče uoči krstaškog napada, kada će krv poteći svim ulicama grada?

Ali Kopt se nasmejao -- a njegov osmeh nije bio podrugljiv, već pun poštovanja za devojčinu hrabrost.

A on je odgovorio:

Eleganciju obično mešamo sa površnošću i spoljašnjim izgledom. Sasvim pogrešno. Neke reči su elegantne, druge uspevaju da rane i unište, ali sve su napisane istim slovima. Cveće je elegantno, mada se krije pod poljskom travom. Gazela je u trku elegantna, čak i kada beži od lava.

Elegancija nije spoljašnja osobina, već delić duše vidljiv drugim ljudima.

Čak i u najburnijim strastima, elegancija ne dozvoljava da se raskinu prave veze između dvoje ljudi. Ona se ne krije u odeći koju nosimo, već u načinu na koji je nosimo.

Ona se ne krije u načinu na koji baratamo mačem, već u dijalogu kojim se može izbeći rat.

*

Eleganciju dostižemo onda kada odbacimo sve

površno, i kada otkrijemo jednostavnost i sažetost: što jednostavnije i umerenije držanje, to lepše ono biva.

A šta je jednostavnost? To je susret sa istinskim životnim vrednostima.

Sneg je lep jer je jednobojan.

More je lepo jer izgleda kao ravna površina_

Pustinja je lepa jer deluje kao obično polje peska i stena.

Ali kada pridemo svemu tome, uviđamo da su duboki, celoviti i da poznaju svoje vrline.

Najjednostavnije stvari u životu jesu i najizvanrednije. Dozvolite im da se iskažu.

Pogledajte ljiljane kako rastu: ne trude se, niti predu. Ali ja vam kažem da se ni Solomon u svoj svojoj slavi nije obukao kao jedan od njih. Što je srce bliže jednostavnosti, to mu je lakše da voli bez ograničenja i bez straha. Sto više voli bez straha, to mu je lakše da iskaže eleganciju u svakom malom pokretu.

Elegancija nije pitanje ukusa. Svaka kultura poseduje sopstveno viđenje lepote, koje se često potpuno razlikuje od našeg.

Ali u svim plemenima, u svim narodima, postoje vrline koje odražavaju eleganciju: gostoljubivost, poštovanje, odmerenost u postupcima.

Arogancija privlači mržnju i zavist. Elegancija budi poštovanje i Ljubav.

Zbog arogancije ponižavamo svoje bližnje. Elegancija nas uči da hodimo prema svetlosti.

Arogancija komplikuje reči, jer smatra da je inte-

ligencija karakteristika samo izabраниh. Elegancija pretvara složene misli u nešto što svi razumeju.

Svako ko hoda putem koji je izabrao korača elegantno i obasjava svoju okolinu.

Koraci su mu odsečni, pogled jasan, a pokreti lepi. Čak i u najtežim trenucima, njegovi neprijatelji ne uspevaju da razaznaju znake slabosti, jer ga elegancija štiti.

Eleganciju prihvatamo i divimo joj se, jer se ona za to ni najmanje ne trudi.

Samo Ljubav daje oblik onome o čemu ranije nismo mogli ni da sanjamo.

A samo elegancija dozvoljava tom obliku da se iskaže.

A jedan čovek koji je uvek ustajao rano da bi vodio svoje stado na ispašu izvan grada reče:

„Grk je učio da govori lepe stvari, dok smo mi morali da izdržavamo svoje porodice.“

A on je odgovorio:

Lepe reči izgovaraju pesnici. A neko će jednoga dana napisati:

Zaspao sam i pomislio daje život samo Radost.
Probudio sam se i otkrio daje život Obaveza.
Ispunio sam svoju Obavezu i otkrio da je život
Radost.

Rad je izraz Ljubavi koja povezuje ljude. Uz
njegovu pomoć saznajemo da nismo u stanju da
živimo bez bližnjeg, kao i da smo mi potrebni našem
bližnjem.

Postoje dve vrste rada.

Prvi je onaj koji obavljamo samo iz obaveze i da
bismo zaradili hleb naš nasušni. U tom slučaju, ljudi
samo prodaju svoje vreme, ne uviđajući da nikada
više neće moći ponovo da ga kupe.

Ceo život sanjaju o danu kada će konačno moći da
se odmore. Kada dođe taj dan, već su previše stari da
bi uživali u svemu što život ima da im pruži.
Ti ljudi nikada ne preuzimaju odgovornost za
svoje postupke. Govore: „Nisam imao izbora.“

Ali postoji i druga vrsta rada.

Onaj rad koji ljudi takođe prihvataju kako bi zara-
dili hleb nasušni, ali u kojem se trude da svaki minut
ispune posvećenošću i ljubavlju prema bližnjima.

Tu drugu vrstu rada nazivamo Prinosom_ Naime,
dve osobe mogu kuvati isto jelo i koristiti potpuno
iste namirnice; no jedna je Ljubavlju zalila to što

kuva, dok je druga samo htela da se nahrani. Rezultat će biti potpuno različit, mada je Ljubav nemoguće videti ili izmeriti.

Osoba koja prinosi Prinos uvek za to biva nagrađena. Što više deli svoju ljubav, to se njena ljubav više umnožava.

Kada je Božanska Energija pokrenula Univerzum, svim nebeskim telima i zvezdama, svim morima i šumama, svim dolinama i planinama pružena je prilika da budu deo Stvaranja. Isto se desilo i sa svim ljudima.

Neki su rekli: „Ne želimo. Ne možemo da popravimo ono što je pogrešno i kaznimo nepravdu.”

Drugi su rekli: „U znoju lica svoga zalivaću njivu, to će biti moj način da proslavim Tvorca.”

No đavo je prišao i šapnuo umilnim glasom: „Moraćeš svakoga dana da guraš taj kamen do vrha brda, a kada stigneš gore, on će se ponovo skotrljati u podnožje.”

Tako i onaj koji je krenuo u potragu za svojim snovima prolazi kroz trenutke kajanja zbog svog izbora, i sve što želi jeste da ponovo pronađe posao od kojeg će moći da živi.

Ali narednog dana srce svakog radnika i svakog avanturiste osetiće priliv oduševljenja i poverenja. Obojica će videti plodove Prinosa - i obradovaće

im se.

Jer obojica pevaju istu pesmu: pesmu radosti u poverenom im zadatku.

Pesnik bi umro od gladi da nema pastira. Pastir bi umro od tuge kada ne bi mogao da peva pesnikove stihove.

Kroz Prinosa, omogućavaš drugima da te zavole.
I učiš da voliš druge kroz ono što ti prinose.

Isti čovek koji je postavio pitanje o radu ponovo je upitao:

„A zašto neki ljudi imaju više uspeha od drugih?“

A on je odgovorio:

Uspeh ne dolazi od tuđeg priznanja. On je rezultat onoga što ste s ljubavlju zasadili.

Kada dođe vreme, možete reći sebi: „Uspeo sam.“

Uspeli ste u tome da vaš rad zasluži poštovanje, jer ga niste obavljali samo da biste preživeli, već da biste pokazali ljubav prema bližnjima.

Uspeli ste da dovršite započeto, uprkos tome što niste predvideli zamke na putu. A kada vam je elan splasnuo zbog poteškoća, posegnuli ste za discipli-

nom. Kada je pretilo da će disciplina nestati zbog umora, iskoristili ste trenutke odmora da razmislite o koracima koje treba preduzeti u budućnosti.

Niste dozvolili da Vas parališu porazi u životima svih onih koji su preuzeli određeni rizik. Niste mislili o onome što ste izgubili kada jedna vaša zamisao nije urodila plodom.

Niste zastali kada ste doživeli trenutak slave. Jer cilj još nije postignut.

A kada ste shvatili da morate da potražite pomoć, niste se osetili poniženo. Kada ste saznali da nekome treba pomoć, pokazali ste sve što ste naučili, ne misleći da otkrivате tajnu, ili da vas drugi iskorišćavaju. Koji kuca, otvoriće mu se.

Ko traži, nalazi.

Ko teši zna da će biti utešen.

Čak i ako se to ne dogodi onda kada očekujete, pre ili kasnije ćete moći da vidite plodove onoga što ste velikodušno delili.

Uspeh dolazi onima koji ne gube vreme poredeći svoj rad sa radom drugih ljudi; on kuca na vrata onoga koji svakoga dana govori: „Daću sve od sebe.”

Ljudi koji samo traže uspeh gotovo nikada ga ne nalaze, jer on nije cilj sam po sebi, već posledica.

Opsesija nimalo ne pomaže, pobrka nam puteve i oduzima životnu radost.

Nisu bogati svi koji poseduju brdo zlata veliko poput onog na jugu grada. Bogat je onaj ko je u svakom trenutku svog postojanja u dodiru sa energijom Ljubavi.

Potrebno je imati cilj u glavi. Ali, kako napredujemo ka njemu, ništa ne košta povremeno se zaustaviti i uživati u okolnim predelima. Posle svakog osvojenog metra možete videti malo dalje i iskoristiti priliku da otkrijete nešto što ranije niste primećivali.

U tim trenucima važno je razmisliti: „Jesu li moje vrline netaknute? Da li pokušavam da udovoljim drugima i učinim ono što se od mene očekuje, ili sam zaista uveren u to da je moj rad odraz moje duše i mog entuzijazma? Želim li da po svaku cenu postignem uspeh, ili želim da budem uspešan zato što uspevam da život ispunim ljubavlju?“

Jer to je izraz uspeha: obogatiti život, a ne napuniti svoje kovčege zlatom.

Čovek može reći: "Iskoristiću svoj novac da sejem, berem, sadim i ispunim svoje žitnice plodovima berbe, da mi ništa ne zafali." Ali kad Neželjena Gošća dođe, sav njegov trud biće uzaludan.

Ko ima uši da čuje, neka čuje.

Ne trudite se da skratite put, već da ga predjete tako da od svakog vašeg dela zemlja bude jača a predeli lepši.

Ne pokušavajte da budete Gospodar Vremena.
Ako plodove koje ste posejali uberete pre vremena,
biće zeleni i neće nikome pružiti nikakav užitak.
Ako, zbog straha ili nesigurnosti, odlučite da odložite trenutak da date svoj Prinos, plodovi će biti truli.

Stoga, poštujujte vreme između setve i žetve.
I odmah iščekujte čudo preobražaja.

Dok je žito još u peći, ne može se nazvati hlebom.

Dok su reči zarobljene u grlu; ne mogu se nazvati pesmom.

Dok vlakna ne spoji ruka tkača, ne mogu se zvati platnom.

Niko neće pitati koliko su vas ti plodovi koštali.
Jer lepota dela onoga ko je radio s ljubavlju tako je snažna da se ne može primetiti očima. Kao što

akrobata leti kroz vazduh bez imalo napora, tako i uspeh - kada dođe - izgleda kao najprirodnija stvar na svetu.

Međutim, ako se neko i usudi da postavi to pitanje, odgovor bi glasio: mislio sam da odustanem, mislio sam da me Bog više ne čuje, mnogo puta sam morao da promenim smer, a u nekim trenucima sam i napustio svoj put. Ali, uprkos svemu, ponovo sam krenuo napred, jer sam bio uveren da nema drugog načina da proživim svoj život.

Naučio sam koje mostove treba preći a koje spaliti zauvek.

*

Ja sam pesnik, zemljoradnik, umetnik, vojnik, sveštenik, trgovac, prodavac, profesor, političar, mudrac i čovek koji samo brine o kući i deci.

Znam da ima mnogo ljudi slavnijih od mene, i ta slava je u mnogim slučajevima zaslužena. U nekim drugim slučajevima, ona je samo izraz taštine ili ambicije, neće doleteti ispitu vremena.

Šta je uspeh?

Kada možemo svake noći mirne duše leći u postelju.

A Almira, koja je i dalje verovala da će vojska anđela i arhanđela sići s neba da zaštititi Sveti grad, zamolila je:

„Pričaj nam o čudu.“

A on je odgovorio:

Šta je čudo?

Možemo ga odrediti na različite načine: ono što se protivi zakonima prirode, intervencija u trenucima duboke krize, lek i vizija, nemogući susreti, spas u

trenutku suočavanja sa Neželjenom Gošćom.

Sva ova određenja su istinita. Ali čudo je i više od toga: to je ono što iznenada ispunjava naša srca Ljubavlju. Kada se to dogodi, osećamo duboko poštovanje za milost koju nam je Bog udelio. Stoga, Gospode, čudo naše nasušno daj nam danas.

Čak i ako nismo u stanju da ga primetimo, jer izgleda da je naš um usredsređen na velika dela i osvajanja. Čak i ako smo previše zauzeti svojom svakodnevicom da bismo shvatili koliko je ono promenilo naš put.

Kada budemo sami i nesrećni, neka nam oči budu otvorene za život koji nas okružuje: za cvet koji pupi, za zvezde koje se kreću po nebu, za dalek po ptica ili glas deteta u blizini.

Pomozi nam da razumemo da postoje izvesne Stvari tako važne da je potrebno otkriti ih bez ičije pomoći. Kada dođe vreme za to ne treba da se osećamo nezaštićeno: Ti nas pratiš i spreman si da se umešaš ukoliko nam se noga opasno približi provaliji. Pomozi nam da nastavimo dalje uprkos strahu i da prihvatimo neobjašnjivo, uprkos potrebi da sve objasnimo i razumemo.

Pomozi nam da razumemo kako snaga Ljubavi počiva u njenim oprečnostima. A Ljubav se održava tako što se menja, ne zato što je stabilna i bez izazova. I da svaki put kada vidimo poniženog da se uzvisu-

je a gordog da biva unižen u tome prepoznamo čudo.

Pomozi nam da, kada nam se noge umore, koračamo pomoću snage skrivene u našem srcu. A kada nam se srce umori, da nastavimo dalje snagom Vere. Pomozi nam da u svakom zrnu pustinjskog peska vidimo izraz čuda različitosti, to će nas ohrabriti da prihvatimo sebe takve kakvi smo. Jer kao što ne postoje dva ista zrna peska u celom svetu, ne postoje ni dva ista ljudska bića koja misle i reaguju na isti način.

Pomozi nam da pokažemo skromnost kada primamo i radost kada dajemo.

Pomozi nam da razumemo kako mudrost nije u odgovorima koje dobijamo, već u tajnama pitanja koja obogaćuju naš život.

I pomozi nam da nikada ne budemo vezani za ono što mislimo da poznajemo - jer, zapravo, malo toga znamo o Sudbini. Ali neka nas to podstakne da delamo besprekorno, koristeći četiri vrline koje treba sačuvati: smelost, eleganciju, ljubav i prijateljstvo. Gospode, čudo naše nasušno daj nam danas.

Tako, kao što brojni putevi vode do vrha planine, postoje i mnogi putevi kojima možemo postići svoj cilj. Pomozi nam da jedini prepoznamo koji vredi preći: onaj gde se pokazuje Ljubav.

Pre nego što pokrenemo ljubav u drugima, pomozi nam da probudimo Ljubav usnulu u nama. Samo tako ćemo moći da privučemo simpatije, oduševljenje, poštovanje.

Nauči nas da razlikujemo bitke koje nisu naše, bitke u koje nas guraju protiv naše volje i bitke koje ne možemo izbeći jer nam ih je sudbina isprečila na putu.

Neka nam se oči otvore da budemo u stanju da vidimo kako nikada nismo proživeli dva ista dana. Svaki je doneo drugo čudo zbog kojeg smo nastavili da dišemo, sanjamo i koračamo pod kapom nebeskom.

Neka nam se i uši otvore da čujemo prave reči koje iznenada dopiru iz usta naših bližnjih - mada nismo tražili savet i mada nikog od njih ne zna šta se u tom trenutku dešava u našoj duši.

A kada zaustimo, pomози nam da govorimo ne samo jezik ljudi već i jezik anđela, i da kažemo: „Čuda se ne dešavaju protiv zakona prirode; mi u to verujemo, jer ne poznajemo zakone prirode.”

I u trenutku kada u tome uspemo, pomози nam da Priklonimo glavu u znak poštovanja i kažemo: "Bio sam slep, a sada vidim. Bio sam nem, a sada mogu da govorim. Bio sam gluv, a sada čujem. Jer Božja čudesa se dešavaju u meni, i sve što sam smatrao izgubljenim, vratilo se."

*

Jer tako deluju čuda.

Ona kidaju velove i sve menjaju, ali nam ne dopuštaju da vidimo šta se krije iza velova.

Ona čine da nepovređeni uteknemo iz doline senki i smrti, ali ne kažu kojim su nas putem dovela do planine radosti i svetlosti.

Ona otvaraju vrata koja su bila zatvorena nesalomivim katancima, ali ne koriste nikakav ključ.

Ona zbližavaju sunca i planete kako ne bi bili usamljeni u Univerzumu, i sprečavaju planete da se previše približe kako ih sunca ne bi progutala.

Ona pretvaraju pšenicu u hleb uz pomoć rada, grožđe u vino uz pomoć strpljenja i smrt u život uz pomoć vaskrsenja snova.

Stoga, Gospode, čudo naše nasušno daj nam danas.

I oprosti nam ako ne budemo uvek umeli da ga prepoznamo.

A neki čovek koji je čuo ratne pokliče s one strane gradskih zidina i koji se plašio za sebe i svoju porodicu zamoli:

„Pričaj nam o strepnji.“

A on je odgovorio:

Nema ničeg pogrešnog u strepnji.

Mada ne možemo kontrolisati Božje vreme, deo je ljudske prirode želja da što brže dobije ono čemu se nada.

Ili da odmah otera ono što je plaši.

Tako je od detinjstva do trenutka kada posta-

nemo ravnodušni prema životu. Kada smo snažno povezani sa sadašnjošću, uvek sa strepnjom iščekujemo nekoga ili nešto.

Kako reći zaljubljenom srcu da miruje, da u tišini posmatra čuda Tvorevine, bez napetosti, bez strahova i bez pitanja na koja nema odgovora?

Strepnja je deo ljubavi, i ne treba je kriviti za to.

Kako reći da ne brine onome ko je svoj život i svoja dobra uložio u jedan san, pa ne uspeva da vidi rezultate? Mada seljak ne može da ubrza smenu godišnjih doba kako bi ubrao plodove koje je zasadio, on nestrpljivo iščekuje dolazak jeseni i berbu.

Kako tražiti od ratnika da ne strepi pred bitku?

On se sa naporom pripremao za taj trenutak, dao najbolje od sebe, misli da je spreman no plaši se da će rezultati biti ispod svih njegovih napora.

Stoga, strepnja se radja sa čovekom. I kako nikada nećemo moći da je ukrotimo, moramo da naučimo da živimo sa njom - kao što je čovek naučio da živi sa olujom.

*

Međutim, onima koji ne uspeju da se sažive sa strep-

njom život je osuđen na noćnu moru.

Ono na čemu treba da budu zahvalni - a to su svi sati u jednom danu - za njih postaje prokletstvo. Žele da vreme brže prođe, ne uviđajući jasno da ih to vodi i brže u susret Neželjenoj Gošći.

A što je najgore: u pokušaju da odagnaju strepnju, tragaju za stvarima od kojih njihova strepnja raste.

Kada čeka dete da se vrati kući, majka zamišlja ono najgore.

„Moja draga je moja i ja sam njen. Kada je otišla, tražih je po gradskim ulicama i ne nađoh je." Sa svakim ćoškom koji prođem, i svakim čovekom kojeg pitam a koji nema odgovora, dopuštam da se uobičajena ljubavna strepnja pretvori u očajanje.

Dok iščekuje plodove svoga rada, radnik nastoji da se zabavi drugim poslovima, i svaki će mu doneti nove trenutke iščekivanja. Ubrzo nakon toga, strepnja jednog čoveka postaje strepnja mnogih, pa on više nije u stanju ni da pogleda u nebo, ni u zvezde, ni u razigranu decu.

Tako majka, kao ljubavnik i radnik, prestaju da žive život i počinju da iščekuju najgore, slušaju glasine, žale se kako dan nikako da prođe. Postaju agresivni prema prijateljima, porodici, slugama. Loše se hrane, jedu mnogo ili ne mogu da stave ni zalogaj u usta. Noću polažu glavu na jastuk, ali ne uspevaju da zaspu.

Tako je kada strepnja isplete veo od kojeg se ništa ne može videti telesnim očima, samo očima duše.

A oči duše su mutne, jer nemaju odmora.

U tom trenutku, nastupa jedan od čovekovih najgorih neprijatelja: opsesija.

Opsesija prilazi i kaže:

„Tvoja sudbina od sada meni pripada. Učiniću da tražiš ono što ne postoji.

I tvoja životna radost meni pripada. Jer tvoje srce više neće imati mira, budući da ja teram oduševljenje i zauzimam njegovo mesto.

Dopustiću strahu da se raširi po svetu, a ti ćeš uvek biti prestrašen, ne znajući zašto. Ne moraš da znaš - moraš da budeš uplašen, i tako sve više hraniš strah.

Posedujem tvoj rad koji je nekada bio Prinos.

Drugi će reći da ti služiš kao primer, jer se trudiš i preko svojih mogućnosti, a ti ćeš se zauzvrat nasmešiti i zahvaliti na komplimentu.

Ali u tvom srcu, govoriću ti daje tvoj rad sada moj i da služi da te udalji od svega i od svih - od prijatelja, od deteta, od tebe samog.

Radi više da ne bi mogao da razmišljaš. Radi preko svake mere da bi u potpunosti prestao da živiš.

Tvoja Ljubav, koja je nekada bila izraz Božanske Energija takođe pripada meni. A osoba koju voliš neće moći ni na trenutak da se udalji, jer ja sam u tvojoj duši i govorim ti: Pazi, ona može da ode i da se ne vrati.

Tvoj sin, koji je nekada trebalo da krene svojim putem kroz život, sada će pripasti meni. Tako ću učiniti da ga okružiš nepotrebnom brigom, da ubiješ njegovu želju za avanturom i rizikom, da ga navedeš da pati svaki put kada učini nešto što ti nije po volji i da mu uliješ osećaj krivice svaki put kada ne odgovori na sve ono što si od njega očekivao."

*

Stoga, mada je strepnja deo života, nikada nemoj dozvoliti da preuzme kontrolu nad tvojim postupcima. Ako se previše približi, reci joj: „Ne brinem se za sutrašnji dan, jer Bog je već tamo i čeka me.“

Ako pokuša da te ubedi da baviti se mnogim stvarima znači živeti produktivan život, reci joj: "Ja moram da gledam u zvezde kako bih dobio inspiraciju i mogao dobro da obavljam svoj posao."

Ako ti zapreti utvarom gladi, reci joj: „Čovek ne živi samo o hlebu već i od svake reči koja izlazi iz Usta Božjih.”

Ako ti kaže da se tvoja ljubav možda neće vratiti, reci joj: „Moja draga je moja i ja sam njen. Ona sada napasa stado među rekama, i mogu joj čuti glas, čak izdaleka. Kada mi se Vrati, biće umorna i srećna - a ja ću je nahraniti i bdeti nad njenim snom.”

Ako ti kaže da tvoj sin ne poštuje ljubav koja mu je posvećena, odgovori oj: „Preterani oprez uništava dušu i srce, jer život je čin hrabrosti. A čin hrabrosti uvek je i čin ljubavi.”

Tako ćeš držati strepnju podalje od sebe. Ona nikada neće nestati. Ali velika mudrost života je razumeti da možemo gospodariti stvarima koje su htele da im robujemo.

*A jedan mladić je zamolio:
"Pričaj nam o onome što nam nosi
budućnost."*

A on je odgovorio:

Svi znamo šta nas čeka u budućnosti: Neželjena Gošća. Ona može doći svaki čas, bez upozorenja, i reći: „Hajde, moraš krenuti sa mnom.”

Koliko god to ne želeli, nemamo izbora. U tom trenutku, naša najveća radost, ili naša najveća tuga, biće osvrnuti se na prošlost.

I odgovoriti na pitanje:

"Jesam li dovoljno voleo?"

Voli. Ne govorim ovde samo o ljubavi prema drugoj osobi. Voleti znači biti otvoren za čuda, za pobe-
de i poraze, za sve što se događa tokom svakog dana
koji smo dobili da poživimo na licu Zemlje.

Našu dušu vode četiri nevidljive sile: ljubav, smrt,
moć i vreme.

Treba voleti jer nas Bog voli.

Treba imati svest o Neželjenoj Gošći da bismo
dobro razumeli život.

Naš san, želja skrivena u našoj duši, nije došla
niotkuda. Neko ju je tamo postavio. A taj Neko, koji
je čista ljubav i želi samo našu sreću, učinio je to jer
nam je uz želju dao i orudje da je ostvarimo.

Kada prolaziš kroz težak period, seti se: čak i ako
si izgubio velike bitke, preživio si i tu si.

To je pobeda. Pokaži radost proslavljajući svoju
snagu da nastaviš dalje.

Velikodušno obaspi svojom ljubavlju polja i paš-
njake, ulice velikog grada i pustinjske dine.

Pokaži da ti je stalo do siromašnih, jer oni su tu
da bi ti mogao da iskažeš vrlinu milostinje.

Pokaži da ti je stalo i do bogatih, koji nikome i
ničemu ne veruju, čije su žitnice vršne, a kovčezi puni,
no koji uprkost tome ne uspevaju da odagnaju samoću.

Nikada nemoj propustiti priliku da pokažeš svoju

ljubav. Posebno prema bližnjima - jer upravo smo s njima naoprezniji, iz straha da ne budemo povredjeni.

Voli. Jer ti ćeš prvi imati od toga koristi - svet oko tebe će ti platiti, čak i ako u prvi mah kažeš sebi: "Oni nisu u stanju da razumeju moju ljubav."

Ljubav nema potrebe razumeti. Treba je samo pokazati.

Stoga, ono što ti budućnost donosi zavisi isključivo od tvoje sposobnosti da voliš.

A za to ti treba apsolutno i potpuno poverenje u ono što činiš. Ne dopusti da drugi kažu: "Onaj put je bolji " ili " Ona staza je lakša".

Najveći dar koji nam je Bog dodelio jeste moć naših odluka.

Od malih nogu slušamo kako je ono što želimo nemoguće. Kako gomilamo godine, gomilamo i pesak predrasuda, strahova, krivice.

Oslobodi se toga. Ne sutra, niti večeras, već sada. Već sam rekao: mnogi od nas misle da će povrediti voljene osobe ako ostave sve za sobom u ime svojih snova.

Ali oni koji nam zaista žele dobro jedva čekaju da nas vide srećne - čak i ako i dalje ne mogu da shvate šta to radimo, čak i ako u prvi mah pokušaju da nas pretnjama, obećanjima ili suzama spreče da nastavimo svoj put.

Avantura u danima koji nam predstoje mora biti romantična, jer to je svetu potrebno: stoga, kada budeš jahao konja, oseti vetar na licu i raduj se ose-

ćaju slobode.

Ali ne zaboravi da je pred tobom dug put. Ako se previše prepustiš romantici, možda ćeš pasti. Ako se ne zaustaviš da biste se oboje odmorili, konj može umreti od žeđi ili umora.

Slušaj vetar, ali ne zaboravi na konja.

Baš u trenutku kada sve krene po planu i kada ti ostvarenje sna bude nadohvat ruke, treba kao nikad biti na oprezu. Jer kada budeš nadomak cilja, osetićeš ogromnu krivicu.

Videćeš da si na pragu nečega gde mnogi drugi nisu uspeali da kroče, pa ćeš pomisliti kako ne zaslužuješ to što ti život pruža.

Zaboravićeš na sve što si uspeo da prevazidješ, na sve svoje patnje, sve čega si morao da se odrekneš. I zbog krivice, moći ćeš nesvesno da uništiš sve što si s trudom gradio.

To je najopasnija prepreka, jer sobom donosi izvesni oreol svetosti: odricanje od nagrade.

Ali ako čovek shvati da je dostojan onoga za šta se toliko borio, on onda razume da, zapravo, na cilj nije stigao sam. I treba da poštuje Ruku koja ga je vodila. Sopstveno dostojanstvo razume samo onaj ko je bio u stanju da poštuje svaki svoj korak.

A jedan čovek koji je znao da piše i koji je grozničavo pokušavao da zapiše svaku Koptovu reč zastao je da se odmori i shvatio da se nalazi a nekakvom tran-su. Trg, umorna lica, verski poglavari koji su u tišini slušali - sve mu je to izgledalo kao san.

Pa, želeći da dokaže sebi kako je to što se događa stvarno, on zamoli:

„Pričaj nam o odanosti.“

A on je odgovorio:

Odanost možemo uporediti sa prodavnicom skupocenih porcelanskih posuda čiji nam je ključ LJubav poverila.

Svaka od tih posuda je lepa jer je drugačija. Kao što su i ljudi različiti različiti, i kapi kiše, i stene koje počivaju na planinama.

Ponekad, zbog starosti ili nekog neznanog kvara, neka polica se otkači i padne. A vlasnik prodavnice tada kaže sebi:" Svih ovih godina ulagao sam vreme i ljubav u ovu kolekciju, ali ove posude su me izdale i polomile se."

Čovek je prodao svoju prodavnicu i otišao. Postao je ogorčeni usamljenik - mislio je da nikada više neće moći nikome da veruje.

Istina je da se neke posude slome - pakt odanosti tada biva raskinut. U tom slučaju, bolje je pomesti krhotine i baciti ih u korpu za otpatke, jer ono što se

polomilo nikada više neće biti kao nekada.

Ali razlog zbog kojih se polica otkači ponekad ne dolazi od čovekove namere: to može biti zemljotres, neprijateljska invazija, nepažnja nekoga ko je ušao u prodavnicu ne gledajući kuda ide.

Ljudi i žene okrivljuju jedni druge zbog katastrofe. Kažu: "Neko je morao da predvidi da će se ovo dogoditi." Ili pak: "Da sam se ja pitao, ovi bi problemi bili izbegnuti."

Ništa nije dalje od istine. Svi smo mi zarobljeni u mrežama vremena i nemamo nad tim nikakvu kontrolu.

*

Vreme prolazi i ona polomljena polica biva popravljena. Na nju su postavljene druge činije koje su se borile da pronadju svoje mesto pod suncem. Novi vlasnik prodavnice, koji je razumeo da je sve prolazno, smeši se i kaže sebi: "Tragedija mi je pružila priliku i potrudicu se da je iskoristim. Otkriću umetnička dela za koja nisam ni znao da postoje."

Lepota jedne prodavnice porcelanskih činija leži u činjenici da je svaki komad jedinstven. Ali tek kada su položene jedna pokraj druge, odišu skladom i zajedno odražavaju znoj grnčara i umetnost slikara. Nijedno umetničko delo tamo ne može reći: "Želim da budem na istaknutom mestu, otići ću odavde." Jer u trenutku kada pokuša to da uradi, pretvoriće se u bezvrednu gomilu krhotina.

Takve su činije, takvi su ljudi, a takve su i žene.
Takva su plemena, a takvi su i brodovi, a takvi su
i drveće i zvezde.

Kada to budemo razumeli, moći ćemo da predve-
če sednemo kraj svog komšije, sa poštovanjem saslu-
šamo šta ima da nam ispriča i ispričamo mu ono što
on treba da čuje. I niko neće pokušati da svoje ideje
nametne onom drugom.

S one strane planina koje razdvajaju plemena, s
one strane razdaljine koja razdvaja tela, nalazi se
zajednica duhova. Mi smo njen deo, a tamo nema
ulica nastanjenih nepotrebnim rečima; već velikih
avenija koje ujedinjuju ono što je razjedinjeno, iako,
povremeno moraju biti popravljane zbog štete koje
im je vreme nanelo.

Tako ljubavnik koji se vraća nikada neće biti pri-
mljen s podozrenjem, jer odanost ide u stopu s njim.
A onaj ko je juče bio neprijatelj u ratu, danas može
ponovo postati prijatelj, jer se rat završio i život ide
dalje.

Sin koji je otišao vratiće se na vreme - i to prepun
iskustava koje je stekao na svom putu. Otac će ga pri-
miti raširenih ruku i reći svojim slugama: „Iznesite
najlepšu haljinu i obucite ga, i podajte mu prsten na
ruku i obuću na noge; jer ovaj sin moj beše mrtav, i
ožive; i izgubljen beše i nađe se.”

A neki čovek čije je čelo obeležilo vreme, i čije je telo bilo puno ožiljaka koji su svedočili o bitkama koje je vodio, zatraži:

„Pričaj nam o oružju koje treba da upotrebimo kada sve bude izgubljeno.“

A on je odgovorio:

Kada ima odanosti, oružje je nepotrebno.

Jer sve oružje je u službi zla, budući da se njime mudrac ne koristi.

Odanost se zasniva na poštovanju, a poštovanje je plod Ljubavi. Ljubavi koja tera demone mašte što nikome i ničemu ne veruju, i koja iznova bistri pogled.

Kada mudrac želi nekoga da oslabi, najpre učini da ta osoba poveruje kako je jaka. Tako je podstiče da izazove nekoga ko je jači od nje, zbog čega upada u zamku i biva uništena.

Kada mudrac želi nekoga da unizi, najpre učini da se ta osoba popne na najvišu planinu i poveruje kako je veoma moćna. Tako će umisliti da se može popeti još više, i srušiti se u provaliju.

Kada mudrac želi da uzme tuđe, sve što treba da uradi jeste da tog obaspe poklonima. Tako će ovaj morati da brine o nepotrebnim stvarima i izgubiti sve ostalo, jer će brinuti da sačuva ono što misli da poseduje.

Kada mudrac ne uspe da sazna neprijateljske planove, pretvara se da napada. Svi ljudi na svetu su uvek spremni da se brane, jer žive u strahu i paranoji

da ih drugi ne vole.

A neprijatelj -koliko god sjajan bio - nesiguran je i na izazov reaguje previše nasilno. Tim postupkom otkriva sve oružje koje poseduje, pa mudrac uvidja koje su mu jake, a koje slabe tačke.

Tako, dakle, znajući tačno koju vrstu sukoba može da očekuje, mudrac napada, ili se povlači.

Na taj način oni naizgled potčinjeni i slabi osvaja-ju i pobeđuju moćne i jake.

*

Stoga mudraci često pobeđuju ratnike, mada i ratnici pobeđuju mudrace. Kako bi to bilo izbegnuto, najbolje je težiti miru i skladu koji se kriju u razlikama među ljudima.

Onaj ko je nekada bio ranjen treba da se upita:
„Da li je vredno truda ispuniti srce mržnjom i nositi taj teret sa sobom?"

U tom trenutku pribegava jednoj od osobina Ljubavi poznatoj kao Oproštaj. Zahvaljujući tome, uspeva da prevaziđe uvrede izrečene u žaru borbe, koje će vreme ubrzo izbrisati, kao što vetar briše korake u pustinjskom pesku.

A kada dođe do praštanja, onaj koji je naneo uvredu oseća se poniženo zbog svoje greske i postaje odan.

Budimo, dakle, svesni sila koje nas pokreću. Istinski heroj nije onaj koji se rodio za velike poduhvate, već onaj ko je uspeo - pomoću sitnica - da oko sebe sagradi bedem odanosti.

I tako, kada budete spasili protivnika sigurne smrti ili izdaje, vaš čin nikada neće biti zaboravljen.

Istinski ljubavnik nije onaj ko kaže: „Ti moraš biti kraj mene i ja moram da te pazim, jer mi smo verni jedno drugome.”

Naprotiv; to je onaj ko razume da se vernost pokazuje samo u slobodi. I bez straha od izdaje prihvata ipoštuje snove voljene osobe, sa verom u ogromnu snagu Ljubavi.

Istinski prijatelj nije onaj ko kaže: „Povredio si me, tužan sam zbog toga.”

On kaže: „Danas si me povredio iz razloga koje ne znam, a možda ih čak ni ti ne znaš, no znam da ću sutra moći da računam na tvoju pomoć, zato neću biti tužan.”

A prijatelj odgovara: „Ti si veran, jer si rekao ono što osećaš. Nema ničeg goreg od onih koji mešaju

vernost sa prihvatanjem svih grešaka."

Najubojitije oružje nije koplje, nije ni top, koji mogu raniti telo ili uništiti zidine. Najstrašnije od Svih oružja jeste reč. Ona uništava živote ne ostavljajući tragove krvi, ali njene rane nikada ne zaceljuju.

Budimo, stoga, gospodari svog jezika da ne bismo bili robovi svojih reči. Čak i ako one budu iskorišćene protiv nas, ne ulazimo u bitku u kojoj nema pobjednika. U trenutku kada se izjednačimo sa zlim neprijateljem, počinjemo da se borimo u tami, a jedini pobjednik biće Gospodar Tame.

*

Vernost je zrno bisera u pesku, ali ga mogu videti samo oni koji zaista razumeju njenu vrednost. Zato Gospodar Nesloge može hiljadu puta proći istim mestom, ali nikada neće primetiti taj maleni dragulj koji ujedinjuje one koji treba da ostanu ujedinjeni, Vernost se nikada ne može nametnuti silom, strahom, nesigurnošću ili zastrašivanjem.

Vernost je izbor koji samo snažni duhovi imaju hrabrosti da naprave.

A budući da je izbor, nikada ne trpi izdaju; no uvek je velikodušna prema greškama.

I budući da je izbor, odupire se vremenu i prola-

znim sukobima.

*A jedan od mladića iz gomile, videći
da će sunce uskoro zaći za horizont i
da će se susret sa Koptom ubrzo okon-
čati, upita:
"A šta je sa neprijateljima?"*

A on je odgovorio:

Istinski mudraci ne žale se ni na žive ni na mrtve.
Stoga, prihvati bitku koja te sutra čeka, jer sazdana
smo od Večnog Duha, koji nas često stavlja u situa-
cije sa kojima se moramo izboriti.

U ovom trenutku, treba zaboraviti na beskorisna
pitanja, jer ona samo ometaju reflekse ratnika.

Ratnik na bojnopolju ispunjava svoju sudbinu
- i njoj treba da se prepusti. Teško onima koji misle
da mogu ubiti ili umreti! Božanska Energija se ne
može uništiti, ona samo menja oblik. Još su antički
mudraci govorili:

Pokori se tome kao višoj sili i nastavi dalje. Nisu
zemaljske bitke ono što određuje čoveka - jer kao što
vetar menja pravac, tako isreća i pobeda duvaju u svim
smerovima. Današnji gubitnik je sutrašnji pobednik, ali
da bi se to dogodilo, u bitku se mora ući časno.
Kao što čovek oblači novu odeću odbacujući staru;
tako duša prihvata nova materijalna tela odbacujući sta-
ra i beskorisna. Kada to znaš, ne treba da brineš zbog tela.

To je bitka u koju ćemo ući večeras ili sutra ujutru. Istorija će se pobrinuti da ispriča kako se završila. Ali budući da se bliži kraj našeg Susreta, ne možemo na to gubiti vreme.

Stoga želim da govorim o drugim neprijateljima; onima koji se nalaze pored nas.

Svi ćemo morati u životu da se suočimo sa brojnim protivnicima, mada će najteže biti poraziti onog koga se plašimo.

Svi ćemo naići na suparnika, šta god radili, mada će najopasniji biti oni za koje verujemo da su nam prijatelji.

Svi ćemo patiti kada nam dostojanstvo bude napadnuto ili ranjeno, ali najveći boli naneće nam oni koje smo smatrali uzorom u životu.

Niko ne može izbeći susret sa onima koji će ga izdati i oklevetati. Ali svi mogu oterati zlo pre nego što pokaže pravo lice - jer prevelika ljubaznost već ukazuje na skriveni bodež spreman da bude upotrebljen.

Vernim muškarcima i ženama ne predstavlja problem da pokažu ko su, jer ostale verne duše razumeju njihove vrline i mane.

Ali čuvaj se onoga ko sve vreme pokušava da ti

udovolji.

Pazi na bol koji možeš naneti sebi ukoliko dozvoliš da kukavičko i zlo srce bude deo tvog života. Nakon što se zlo ispuni, ne vredi kriviti drugoga: vlasnik kuće je sam ostavio vrata otvorena.

Što je klevetnik slabiji, to su njegova dela opasnija. Ne budi osetljiv na slabe duhove koji ne mogu da podnesu one jake.

Ako ti se neko suprotstavi zbog ideja ili ideala, priđi mu i prihvati bitku - jer u životu nema nijednog trenutka bez sukoba, no oni se samo povremeno pojavljuju na svetlu dana.

Ali nemoj se boriti da da dokažeš kako si u pravu, ili da nametneš svoje ideje i ideale. Prihvati bitku da bi sačuvao čisto srce i besprekornu volju. Kada se bitka završi, obe strane će izaći kao pobednici, jer su stavile na probu svoje granice i mogućnosti.

Čak i ako u prvi mah jedan od njih kaže: "Ja sam pobedio."

A drugi se rastuži misleći: „Izgubio sam."

Pošto obojica poštuju hrabrost i odlučnost svog protivnika, ubrzo će doći vreme kada će hoditi ruku podruku, makar to morali da čekaju hiljadu godina. Međutim, ako neko dođe samo da bi te provocirao otri prašinu sa cipela i nastavi dalje. Bori se samo sa onim ko to zaslužuje, a ne sa onim ko se služi trikovima kako bi produžio već završeni rat, kao što

se dešava u svim ratovima.

Okrutnost ne dolazi od ratnika koji se nalaze na bojnopolju i znaju šta tamo traže; ona dolazi od onih koji manipulišu pobedom i porazom u skladu sa svojim interesima.

Neprijatelj nije onaj ko stoji pred tobom sa mačem u ruci. To je onaj koji stoji pored tebe, sa nožem skrivenim iza leđa.

Najvažniji od svih ratova ne može zaustaviti uzdignuti duh i duša pomirena sa svojom sudbinom. To je onaj rat koji se odvija u trenutku dok razgovaramo - njegovo bojno polje je Duh, gde se suočavaju Dobro i Zlo, Hrabrost i Kukavičluk, Ljubavi Strah. Ne teži da mržnju platiš mržnjom, već pravdom.

Svet se ne deli na prijatelje i neprijatelje, već na slabe i jake.

Jaki su velikodušni u pobedi.

Slabi se okupljaju da zajedno napadnu gubitnika, ne znajući da je poraz prolazan. Među gubitnicima, biraju one koji deluju najranjivije.

Ako se to tebi bude dogodilo, upitaj se da li bi želeo da preuzmeš ulogu žrtve.

Ako je odgovor potvrđan, toga se nećeš do kraja života osloboditi. Bićeš lak plen svaki put kada se nađeš pred odlukom koja zahteva hrabrost. Tvoj poraženi pogled uvek ima veću snagu od tvojih pobedničkih reči; i to će svi primetiti.

Ako je odgovor odričan, izdrži. Bolje je reagovati sada, dok se rane mogu lako zaceliti - čak i ako to bude zahtevalo vreme i strpljenje.

Nećeš spavati nekoliko noći misleći: „Ja to ne zaslužujem.“

Ili smatrati da je svet nepravedan, jer te nije prihvatio onako kako ti to zaslužuješ. Mnogo puta si se postideo zbog poniženja koja si podneo pred drugovima, pred dragom, pred roditeljima.

Ali ako ne odustaneš, čopor hijena će se brzo udaljiti od tebe i potražiće neku drugu žrtvu. Taj neko će sam morati da nauči lekciju, jer mu niko u tome ne može pomoći.

*

Stoga, dakle, neprijatelji nisu protivnici postavljeni da iskušaju tvoju hrabrost. To su kukavice postavljene da iskušaju tvoju slabost.

Pala je noć. Kopt se okrenuo ka verskim poglavarima, koji su sve videli i čuli, upitavši ih imaju li šta da kažu. Sva trojica su potvrdno klimnula glavom.

A rabin kaza:

„Jedan Veliki duhovnik, videvši da se Jevreji zlopate, otišao je u šumu, zapalio svetu vatru i pomolio

se Bogu posebnom molitvom da zaštiti svoj narod.
I Bog posla čudo.

Nedugo zatim je jedan njegov učenik otišao na isto mesto u šumi i rekao: 'Gospodaru Univerzuma, ja ne znam kako da zapalim svetu vatru, ali znam posebnu molitvu. Molim te, počuj me!'

Čudo se dogodilo.

Stigao je sledeći naraštaj; novi rabin, videvši kakvom je progonu izložen njegov narod, otide u šumu, rekavši: 'Ne umem da zapalim svetu vatru, niti poznajem onu posebnu molitvu, ali još se sećam mesta. Pomozi nam, Gospode!'

I Gospod je pomogao.

Pedeset godina kasnije, rabin Izrael, nepokretan, obratio se Bogu iz stolice: 'Ne umem da zapalim svetu vatru, ne poznajem molitvu i ne mogu čak ni da se setim onog mesta u šumi. Sve što mogu je da ispričam ovu priču, nadajući se da će me Bog čuti.'

I čudo se još jednom dogodilo.

Idite, dakle, i prenesite priču koju ste čuli ovog popodneva."

*

Iman, starešina džamije Al Aksa, sačekavši pun poštovanja da njegov prijatelj rabin završi, počeo da govori:

„Neki čovek zakuca na vrata svog prijatelja bedu-

ina da zamoli za pomoć:

- Možeš li da mi pozajmiš četiri hiljade dinara, moram da platim neki dug?

Prijatelj je zamolio ženu da sakupi sve vredno što su imali, ali to nije bilo dovoljno. Morali su da potraže novac od komšija, sve dok nisu sakupili potrebnu sumu.

Kada je čovek otišao; žena primeti da joj muž plače.

- Zašto si tužan? Sada kada smo se zadužili kod komšija, plašiš li se da nećemo biti u stanju da vratimo dug?

- Nipošto. Plačem jer ovog svog prijatelja mnogo volim, pa ipak nisam znao kako je. Setio sam ga se tek kada je morao da zakuca na moja vrata da pozajmi novac.

Idite, dakle, i pričajte svima ono što ste danas čuli, tako da možemo pomoći bratu i pre nego što mu pomoć zatreba."

*

Čim je iman završio, počeo je da govori hrišćanski sveštenik:

„Gle, iziđe sijač da sije. I kad sijaše, jedna zrna padoše pokraj puta, i dođoše ptice i pozobaše ih; druga padoše na kamenita mjesta, gdje ne bijaše mnogo zemlje, i odmah iznikoše; jer ne bijaše zemlja duboka. I kad obasja sunce, uvenuše; i budući da nemahu žila, posahnuše. A druga padoše u trnje, i naraste trnje, i podavi ih.

A druga padoše na zemlju dobru, i donošahu rod, jedno po sto, a jedno po šezdeset, a jedno po trideset.*

Dakle, sejte svoje seme kud god da krenete; jer nikada ne znamo koje će dati ploda i obasjati sledeća pokolenja."

Noć je pala na grad Jerusalem, i Kopt je zamolio sve prisutne da se vrate svojim kućama i zapišu sve što su čuli, a one koji ne umeju da pišu da pokušaju da zapamte njegove reči. Ali pre nego što se gomila razišla, reče još i ovo:

Ne mislite da vam donosim mir. Zapravo, od sada ćemo širiti po svetu nevidljivi mač, kako bismo mogli da se borimo protiv demona netolerancije i nerazumevanja. Potrudite se da ga ponesete dokle vas noge nose. A kada vam noge posustanu, prenesite dalje reč ili rukopis, birajući uvek osobe dostojne da nose isukan ovaj mač.

Ako vas u nekom selu ili gradu ne budu primili, ne navaljujte. Vratite se istim putem kojim ste došli i otresite prah sa cipela. Jer oni će biti osuđeni da istu grešku ponavljaju generacijama.

Blaženi bili oni koji čuju ove reči ili pročitaju ovaj rukopis, jer će se veo zauvek pokidati i neće biti više ničeg skrivenog što im se neće otkriti.

Idite u miru.